

3. Palkkalautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Palkkalautakuntaan kuuluivat v. 1957 puheenjohtajana varat. Tapani Virkkunen sekä jäseninä: varat. Georg Ehrnrooth, työnjohtaja Leo Forstén, toimitsija Sven Friberg, varat. Jarl Nyman, fil.maist. Victor Procopé, kivityömies Vilho Riipinen, asentaja Eero Sainio ja fil. maist. Anni Voipio-Juvas. Varapuheenjohtajaksi valittiin jäsen Procopé (15. 1. 92, 94 §).

Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli teknillinen johtaja Hjalmar Krogius (15. 1. 93 §).

Kokoukset päätettiin pitää tiistaisin klo 15.30 lautakunnan toimistohuoneistossa. Juhla- ja pyhäpäivien vuoksi tehtiin kokousaikoihin eräitä muutoksia (15. 1. 96 §, 16. 4. 1 054 §, 11. 6. 1 505 §, 23. 7. 1 931 §, 30. 7. 1 980 §, 10. 12. 3 048 §).

Kokousten pöytäkirjat päätettiin pitää yleisön nähtävinä kokousta seuraavan viikon torstaina (15. 1. 97 §).

Lautakunnalla oli kertomusvuonna 45 kokousta. Pöytäkirjojen pykäläluku oli 3 224 ja lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 918.

Neuvotteluvaltuudet. Palkkalautakunta päätti oikeuttaa puheenjohtajansa, esittelijänsä ja sihteerinsä toimimaan neuvottelijoina vastaisissa neuvotteluissa kertomusvuoden aikana sekä sopimaan siitä, millä tavalla neuvottelut jaetaan asianomaisten kesken (15. 1. 174 §).

Päätettiin *sanomalehtien tilaamisesta* palkkalautakunnan toimistoon v:ksi 1958 (12. 11. 2 767 §).

Toimistovirkojen pätevyysvaatimusluokitus. Kaupunginhallituksen asettaman toimistovirkojen pätevyysvaatimusluokkiin sijoittamista selvittävän komitean kiertokirje oli lähetetty palkkalautakunnalle ehdotuksen tekemiseksi ko. virkojen sijoittamisesta. Lautakunta päätti lähettää komitealle ehdotuksensa lautakunnan alaisten toimistovirkojen sijoittamiseksi pätevyysvaatimusluokkiin (17. 12. 3 121 §).

Palkkalautakunta päätti myöntää *neuvottelupalkkioita* kertomusvuoden aikana käydyistä neuvotteluista seuraavasti: puh. joht. Virkkuselle 85 000 mk, toim. pääll. Ståhlbergille 85 000 mk ja vs. siht. Kankkuselle 6 000 mk (11. 6. 1 549 §).

Merkittiin tiedoksi palkkalautakunnan käytössä olleiden tilien asema v:n 1956 loppupuolella sekä kertomusvuoden tilien asema 31. 3., 30. 6. ja 30. 9. (22. 1. 233 §, 9. 4. 967 §, 9. 7. 1 817 §, 5. 11. 2 722 §).

Eräille palkkalautakunnan käytössä oleville tileille päätettiin anoa lisämäärärahoja (8. 1. 90 §, 11. 6. 1 493 §, 12. 11. 2 788 §).

Palkkalautakunnan toimisto, viranhaltijat ym. Merkittiin tiedoksi kaupunginhallituksen päätös varat. Kauko Kaattarille annetun apulaiskaupunginsihteerin viran väliaikaista hoitoa koskevan määräyksen lakkaamisesta 31. 8. Samalla palkkalautakunta päätti esittää, että toimistoon saataisiin perustaa 1. 9. alkaen yksi 28. palkkaluokan tp. sihteerin virka ja yksi 12. palkkaluokan toimistoapulaisen virka (18. 6. 1 643 §). Palkkalautakunta päätti määrätä 1. 9. lukien toimiston 28. palkkaluokan tp. sihteerin virkaan hov. ausk. Väinö Heinikaisen ja 12. palkkaluokan tp. toimistoapulaisen virkaan nti Kirsti Metsäsen virkoja haettavaksi julistamatta kuitenkin enintään kertomusvuoden loppuun (20. 8. 2 050 §).

Toimistopäällikkö Ståhlbergille myönnettiin virkavapautta toisen viran hoitamista varten 1. 11. — 31. 12. väliseksi ajaksi kuitenkin velvoitettuna seuraamaan virkavapauden aikana palkkalautakunnan toimiston työskentelyä, olemaan siellä vähintään tunnin päivässä tavattavissa sekä osallistumaan palkkalautakunnan kokouksiin ja saamaan 30 000 mk:n suuruisen osuuden peruspalkastaan kuukaudessa, mikä maksettaisiin työläisasiainhoitajan viran säästyneestä palkasta; määrättiin työläisasiainhoitaja Kankkunen, jonka viransijaisuusmääräys sihteerin virkaan päättyi 1. 11., jolloin viran vakinainen hoitaja Kaattari palasi sitä hoitamaan, toimimaan em. viransijaisuuden aikana sijaisena toimistopäällikön virassa tähän virkaan kuuluvilla palkkaeduilla (15. 10. 2 538 §).

Palkkalautakunta päätti nimittää toimiston kortistoesimiehen virkaan sitä haettavaksi julistamatta toimentaja Toivo Halmeen 1. 1. 1957 lukien (15. 1. 169 §).

Palkkalautakunta päätti myöntää eron toimiston 11. palkkaluokkaan kuuluvalla toimistoapulaiselle 15. 4. lukien (19. 3. 747 §), määräsi viransijaisen hoitamaan virkaa toistaiseksi (16. 4. 1 054 §) ja valitsi siihen sen jälkeen kun virka oli ollut haettavana, toim. apul. Vuokko Karvisen tavanmukaisella ehdolla (29. 4. 1 126 §, 21. 5. 1 345 §).

Lautakunnan toimistoon päätettiin palkata nti Kirsti Metsänen 3. 6. lukien työsopimussuhteeseen toimistoapulaiseksi 12. palkkaluokan mukaan lasketulla tuntipalkalla (21. 5. 1 355 §),

Lähetä Ritva Kuroselle päätettiin myöntää ero 15. 5. lukien ja palkata hänen tilalleen uudeksi työsopimussuhteessa olevaksi lähetiksi Marja-Leena Pulkkinen 1. 6. lähtien entisellä palkalla (29. 4. 1 146 §).

Kaupunginvaltuuston 6. 3. tekemän päätöksen soveltamista työsopimussuhteessa kuukausipalkalla olevaan henkilökuntaan koskeva ilmoitus merkittiin tiedoksi ja palkkalautakunnan toimiston lähetin palkka vahvistettiin 20 650 mk:ksi kuukaudessa (19. 3. 740 §).

Palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle toimiston yhden toimistoapulaisen viran palkkaluokan korottamista 12:sta 14:ään (22. 10. 2 590 §).

Palkkalautakunta myönsi toimistopäällikkö Ståhlbergille kesälomaa 1. — 31. 7. ja loput myöhemmin sekä päätti merkitä tiedoksi muun henkilökunnan kesälomat (31. 5. 1 425 §).

Hyväksyttiin eräiden palkkalautakunnan alaisten viranhaltijain ylityölaskut (9. 4. 968 §, 5. 11. 2 721 §).

Palkkatonta virkavapautta myönnettiin toimiston toimistoapulaiselle ajaksi 15. — 20. 7. (23. 7. 1 930 §).

Eräille toimiston henkilökuntaan kuuluville myönnettiin sairauslomaa täysin palkkaeduin (8. 1. 26, 91 §, 12. 2. 445 §, 5. 3. 629 §, 26. 3. 830 §, 29. 4. 1 150 §, 21. 5. 1 353, 1 354 §, 17. 9. 2 271 §, 5. 11. 2 723 §, 12. 11. 2 782 §, 19. 11. 2 834 §).

Merkittiin tiedoksi mm. seuraavat saapuneet kiertokirjeet ym. tiedotukset: urheiluja retkeilylautakunnan kiertokirje, joka koski virastojen ja laitosten henkilökunnan urheilutyön tukemista ja tarkoitukseen myönnettävien avustusten jakoperusteita (26. 3. 821 §), kaupunginhallituksen päätökset virka-ajoihin käytettävien yksityisautojen ajokirjoja koskevien määräysten täydentämisestä (16. 4. 990 §) ja uusien ohjeiden vahvistamisesta kaupungin elinten toimintakertomusten laatimista varten (26. 3. 813 §) sekä valtionavustusten ja korvausten hakemista koskeva kaupunginhallituksen kirjelmä (5. 2. 333 §).

Merkittiin tiedoksi Kaupunkiliiton toimiston yleiskirje, joka koski kunnan viranhaltijain neuvotteluoikeudesta annetun lain mukaisen neuvotteluoikeuden myöntämistä Suomen Lastenhoitajayhdistykselle (1. 10. 2 404 §).

Kaupunginhallituksen järjestelytoimiston tutkimus, joka koski toimistovirkojen pätevyysvaatimusten määrittelyä sekä koulutustoimikunnan työvaliokunnan siitä antama lausunto (17. 12. 3 120 §) sekä

järjestelytoimiston muistio koneellisten laskentamenetelmien käytäntöönottamisesta palkan laskemisessa (8. 10. 2 438 §) merkittiin tiedoksi.

Virkasäännön 21 §:n 1 mom:n muutoksista aiheutuvien palkkajärjestelyjen toteuttaminen. Kaupunginhallituksen esityksessä virkasäännön palkkausta koskevan 21 §:n muuttamisesta mainittiin mm., että kaupunginhallituksen eri intressiryhmien kanssa käymissä neuvotteluissa oli yleisjärjestelyn ohessa kosketeltu myöskin eräitä kuoppakorotuskysymyksiä ja päädytty siihen, että kuoppatarkistukset eräiden erikseen sovittavien ryhmien osalta olisi suoritettava välittömästi sen jälkeen kun yleisjärjestely oli tullut hyväksytyksi.

Palkkalautakunnan toimisto oli valmistanut tätä tarkoittavan ehdotuksen niiden suunta-
viivojen mukaisesti, joista kaupunginhallituksen ja eri intressiryhmien välillä oli ennakolta
sovittu ja joiden perustana olivat olleet kaupunginhallituksen ennakkollisesti antamat
sitoumukset eräiden viranhaltijaryhmien osalta. Nyt tehtyä ehdotusta ei kuitenkaan voitu
pitää kuoppakorotuskysymysten lopullisena ratkaisuna, koska se oli rajoitettu vain eräi-
siin tiettyihin ryhmiin. Tästä johtuen oli ehdotukseen yleensä otettu vain yhden palkka-
luokan korotuksia ja samalla eräät hyvinkin suuret viranhaltijaryhmät oli kokonaan sivuu-
tettu. Nämä kysymykset tulisivat myöhemmin käsiteltäviksi tavanmukaisessa järjes-
tyksessä ja tästä ehdotuksesta riippumatta. Suurin siihen sisältyvistä ryhmistä oli sairaa-
lain ja suurten huoltolaitosten alemmpipalkkaiseen henkilökuntaan kuuluva, joka käsitti
sairaala-, keittiö- ja huoltoapulaisia, apumiehiä, lämmittäjiä ym. Yleisen hallinnon puo-
lella olivat eräät laskentatarkkaajat ja rahatoimiston eräät johtavat virat, lisäksi eri lai-
tosten psykologit. Myöskin koulutettujen lastenhoitajien palkkaus oli jäänyt jälkeen Kau-
punkiliiton suosittelemasta, minkä vuoksi korjaus heidän kohdallaan oli välttämätön.
Kansakoulunopettajien jo päätetty palkkauksen nousu oli aiheuttanut sen, että myös
kansakoulujen johtoportaan palkkaukseen nähden oli jo tässä yhteydessä tehtävä korjaus
sekä että ammattityönopeettajain, kotitalouslautakunnan opettajain ja lastentarhain-
opettajain palkkausta korotettiin, tosin vain yhdellä palkkaluokalla, vaikka kansakoulun-
opettajain korotus oli kaksi palkkaluokkaa. Ammattipätevyyden omaavan kirjastohen-
kilökunnan palkkaus oli todettu liian alhaiseksi, minkä vuoksi sitä kautta linjan oli koro-
tettu, suurelta osalta kaksi palkkaluokkaa. Teknisellä puolella korjaukset rajoittuivat
agronomien ja metsänhoitajien virkoihin sekä eräisiin liikennelaitoksen tarkastajiin ja
muutamaan työnjohtoportaan virkaan. Vaikka edellä selostettu järjestely oli pyritty
saamaan mahdollisimman suppeaksi, käsitti ehdotus kuitenkin 2 276 virkaa ja virkasuh-
detta. Palkkalautakunta päätti puoltaa ko. palkkaluokkiin sijoitusta koskevan ehdo-
tuksen hyväksymistä (26. 3. 818 §).

Palkkalautakunta päätti käsitellä kaupunginvaltuuston 10. 4. 1956 tekemän päätök-
sen mukaisesti lautakuntien ja laitosten tekemät viranhaltijain palkkojen ns. kuoppa-
korotusesitykset siten, että ne otettaisiin laitoksittain yksityiskohtaiseen käsittelyyn
(29. 4. 1 116 §).

Palkkaluokkatarkistuksia koskevat viranhaltijajärjestöjen esitykset. Kaupunginvaltuusto
oli 28. 12. 1955 hyväksynyt viranhaltijain palkkajärjestelyjen yhteydessä pöytäkirjassa, jossa
mainittiin, ettei kaupunki 1. 7. 1956 jälkeen kieltäydy neuvottelemasta ko. järjestelyssä
ehkä havaittujen virheellisyyksien korjaamisesta. Kunnallisvirkamiesyhdistyksen 1. 6.
1956 päivätyssä kirjelmässä viitattiin siihen, että kaupungin taholla suoritettu palkka-
järjestely perustui samoihin aikoihin valtiolla suunniteltuun viran- ja toimenhaltijain
palkkojen uudelleenjärjestelyyn. Ehdotuksen laatiminen tapahtui kuitenkin sikäli epä-
edullisesti, ettei ollut täsmällistä tietoa valtion lopullisesta ratkaisusta. Valtuuston pää-
töksen perusteella syntyi selvä ero valtion ja kaupungin palkkatasossa loppupalkkojen
kohdalla ikälisjärjestelmän erillaisuuden vuoksi. Koska työaika kaupungin virastotyötä
tekeillä oli 5 % valtion työaika pitempi, piti järjestö perusteltuna, että kaupungin
viranhaltijain palkkatasoa nostettaisiin valtion tasolle, mikä edellytti eräitä kuoppatar-
kistuksia ja ikälisjärjestelmän muuttamista niin, että 15 palvelusvuoden perusteella
suoritettaisiin viides 7 %:n suuruinen ikälisä. Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli
kiinnittänyt huomiota eräisiin virheellisyyksiin, joita ei ollut muutettu viimeksi suori-
tettujen palkkajärjestelyjen yhteydessä; lisäksi huomautettiin siitä, että eri viranhaltija-
ryhmien palkkauksessa ennen noudatetut suhteet tulivat nyt huomattavasti muuttumaan.
Myöskin Kunnallisinsinöörit ja -arkkitehdit -yhdistys oli esittänyt käsityksensä, että
ko. virkojen palkkojen tulisi olla korkeammat kuin valtion maksamat vastaavista viroista
mm. pitemmän työajan takia. Palkkalautakunnan toimisto kehotti tämän jälkeen kaikkia
järjestöjä tekemään perustellut ehdotuksensa 25. 8. 1956 mennessä, joista kävisi ilmi,
missä määrin vaatimukset perustuivat vertailuihin valtion viranhaltijain palkkaukseen
tai muiden kaupunkien palkkatasoon tahi ns. sisäisiin suhteisiin. Tutustuttaessa sitten eri
järjestöjen tekemiin kuoppakorotusvaatimuksiin voitiin todeta, että esitykset kokonai-
suutena merkitsivät ilmeistä tasokorotusta. Korotettavaksi ehdotettujen virkojen yhtei-
nen lukumäärä oli n. 13 000. Eräiltä kohdin korotusehdotukset menivät päällekkäin,
mutta kuitenkin vaatimukset koskivat vähintään 85 % kaikista kaupungin viroista.
Näin ollen esitysten käsittely todellisina kuoppakorotusesityksinä oli ilmeisen mahdotonta.

Samaan aikaan saatiin tietoja siitä, että valtioneuvosto oli tehnyt periaatepäätöksen eräiden muutosten tekemisestä valtion viranhaltijain palkkaukseen. Näiden muutosten tarkoituksena oli indeksiluvun 107 saavuttaminen kaikkien virkojen osalta v:n 1957 alusta lukien. Koska kaupungin viranhaltijain palkkaus eri yhteyksissä oli kytketty valtion palkkatasoon, kävisi ilmeisesti välttämättömäksi ottaa käsiteltäväksi kaupungin viranhaltijain palkkataulukon muuttaminen paremmin valtion uutta palkkajärjestelmää vastaavaksi, jotta myöhemmin välttyttäisiin yhä uusilta kuoppakorotusvaatimuksilta. Kun tilanne täten oli muodostunut varsin sekavaksi, kutsuttiin järjestöt erityiseen informatiivisuuteen 13. 10. 1956. Tällöin asetettiin kymmenmiehinen työvaliokunta kysymystä edelleen tutkimaan. Työvaliokunnassa käsiteltiin edelleen yhdessä kysymystä palkkataulukon muuttamisesta ja todellisista kuoppakorotuksista. Kaupungin taholta oltiin valmiit myöntymään viidenteen 5 %:n suuruiseen ikälisään, mutta silloin Kunnantöntekijäin Keskusjärjestö vaati vastaavaa korotusta jo alkupalkkoihin. Keskusjärjestön edustajat poistuivat sitten neuvotteluista, minkä jälkeen päästiin käsiksi varsinaisiin kuoppakorotusneuvotteluihin. Kun sitten 19. 12. 1956 valtuustossa oli estetty uuden palkkataulukon voimaantulo, muuttui tilanne oleellisesti ja aikaisemmat neuvottelut menettivät osittain merkityksensä. Tilanne oli täten joutunut umpikujaan ja järjestöt kutsuttiin ensi kerran virallisiin neuvotteluihin kesällisten kuoppakorotusesitysten johdosta 18. 1. 1957. Tällöin huomautettiin järjestöjen edustajille, että kaupungin taholla pidettiin mahdottomana yleisten kuoppakorotusten järjestämistä siinä tarkoituksessa, että kaupungin viranhaltijoiden palkkaus voitaisiin niiden avulla saattaa samalle tasolle, mihin valtion viranhaltijain palkkaus oli kertomusvuoden alussa saatettu. Kun valtuusto oli hylännyt tasokorotusta tarkoittavan ehdotuksen, ei näytänyt olevan muuta mahdollisuutta kuin saattaa järjestöjen tekemät kuoppakorotusesitykset pois päiväjäestyksestä toteamalla, etteivät ne voineet antaa aihetta toimenpiteisiin kaupungin taholta. Yksityisissä tapauksissa tehtävät esitykset tultaisiin silti jatkuvasti käsittelemään normaalissa järjestyksessä. Viranhaltijajärjestöjen taholta esitettiin käsitys, ettei kuoppakorotusten käsitelyllä ollut edellytyksiä, ellei kaupungin palkkataulukkoa ensin saatettaisi oikeaan suhteeseen valtion palkkajärjestelmän kanssa. Kun neuvotteluissa ei ollut päästy yksimielisyyteen, todettiin palkkalautakunnan lausunnossa, jonka ohella järjestöjen kuoppakorotusesitykset lähetettiin kaupunginhallitukselle, että esitysten ei tulisi antaa aihetta toimenpiteisiin (21. 1. 288 §, 5. 2. 373 §, 26. 3. 818 §).

Helsingin Kunnantöntekijäin Keskusjärjestö oli tehnyt esityksen neuvotteluihin ryhtymisestä viranhaltijain palkkojen järjestämiseksi kaupunginvaltuuston 6. 3. tekemän päätöksen johdosta. Palkkalautakunta päätti suostua neuvottelupyyntöön (29. 4. 1 151 §).

Mielisairaanhoitajain Liitto oli tehnyt esityksen neuvotteluihin ryhtymisestä mielisairaanhoitajien ja -hoitajattarien palkkauksen korottamiseksi. Palkkalautakunta päätti hyväksyä neuvottelupyynnön (17. 12. 3 116 §).

Palkkojen sitomista elinkustannusindeksiin koskeva esitys. Helsingin Kunnallisvirkamiesyhdistys, Kunnantöntekijäin Keskusjärjestö sekä eräät muut järjestöt olivat esittäneet ryhdyttäväksi toimenpiteisiin viranhaltijain palkkojen sitomiseksi elinkustannusindeksiin yksityisillä aloilla hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti, 5 %:n aikatyölisää vastaavan korotuksen myöntämiseksi myös viranhaltijoille sekä eräiden kuoppakorotusten suorittamiseksi. Palkkalautakunta päätti, että mainittujen yhdistysten kanssa ryhdytään neuvotteluihin (22. 10. 2 591 §).

Virkalääkärien palkkauksen järjestely. Kaupunginvaltuusto oli päättäessään kaupungin viranhaltijain palkkausjärjestelmän muuttamisesta 28. 12. 1955 määrännyt, että virkalääkärien palkkakysymys oli otettava erillisenä käsiteltäväksi niin pian kuin vireillä ollut sairaalalääkärien palkkauskysymys olisi saatu ratkaistuksi. 19. 12. 1956 valtuusto hyväksyi sairaalalääkärien palkkauskomitean mietinnön siinä muodossa kuin se oli tullut hyväksytyksi Lääkäriliiton kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen. Kaupunginhallitus oli nyt lähettänyt palkkalautakunnalle palkkauskomitean II mietinnön, joka koski virkalääkärien palkkausta. Asiasta päätettiin ryhtyä neuvottelemaan Suomen Lääkäriliiton kanssa (5. 2. 336 §).

Sen jälkeen palkkauskysymys oli uudelleen palkkalautakunnan käsiteltävänä elo-syyskuulla, jolloin palkkalautakunta vastoin esittelijän kantaa päätti kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossaan esittää, ettei se voi puoltaa Lääkäriliiton ja kaupungin edustajien kesken käydyissä neuvotteluissa saavutetun neuvottelutuloksen hyväksymistä,

vaan esitti omasta puolestaan, ettei ollut aihetta suostua komitean esittämiin muutoksiin (27. 8. 2 100 §, 3. 9. 2 156 §).

Kaupunginhallitus palautti kuitenkin komiteanmietinnön uusia neuvotteluja varten. Palkkalautakunta päätti, että Suomen Lääkäriliiton kanssa oli ryhdyttävä käymään uusia neuvotteluja (27. 12. 3 177 §).

Suomen Hammaslääkäriliitto oli lähettänyt neuvottelupyynnön, jonka kaupunginhallitus jätti palkkalautakunnan käsiteltäväksi. Päätettiin ryhtyä neuvotteluihin em. liiton kanssa (17. 12. 3 119 §).

Kunnalliset rakennusmestarit -yhdistyksen kanssa käydyt palkkaneuvoittelut. Mainittu yhdistys oli pyytänyt neuvotteluja rakennusmestarien palkkausta koskevassa asiassa. Palkkalautakunta päätti suostua neuvottelupyyntöön.

Kunnalliset Rakennusmestarit olivat huomauttaneet mm. siitä, että ennen sotaa olivat Helsingin kaupungin palveluksessa olevat rakennusmestarit palkatut paremmin kuin maaseutukaupunkien ja valtion palveluksessa olevat. Nyt oli tilanne kuitenkin päinvastainen. Esim. Turussa oli rakennusmestarit sijoitettu 27. — 24. palkkaluokkiin ja Tampereella vastaavasti 27. — 23. Myöskin tuotiin kirjelmässä esiin kansakoulunopettajien viimeksi tapahtunut palkkojen korotus ja suoritettiin vertailuja näiden ryhmien työaikojen välillä. Järjestö ehdotti, että kaupungin rakennusmestarien virkojen kohdalla suoritettaisiin kuoppatarkistus ja virat sijoitettaisiin 27. — 24. palkkaluokkiin.

Palkkalautakunnan taholta todettiin, että yleisten töiden lautakunnan esitys kahden palkkaluokan korotuksen myöntämisestä rakennusmestareille merkitsisi sanotun ryhmän kohdalla yleistä tasokorotusta. Koska kaupungin ko. palkat olivat kilpailukykyiset valtion vastaavien viranhaltijain palkkoihin verraten, ei esitystä katsottu voitavan puoltaa. Käytyjen neuvottelujen kuluessa oli järjestön taholta jatkuvasti esitetty, että Helsingin kaupungin rakennusmestarien palkkauksen tulisi numerollisesti vastata Turun ja Tampereen palkkaluokkia siitä huolimatta, että Helsingin palkkaluokittelu oli uusittu ja palkat kussakin palkkaluokassa olivat huomattavasti korkeampia kuin muissa kaupungeissa. Kaupungin puolelta torjuttiin käsitys, että rakennusmestarien palkkauksessa voitaisiin vertailukohteena käyttää kansakoulunopettajien palkkoja. Vertailtaessa Turun ja Tampereen rakennusmestarien markkamääräisiä palkkoja Helsingin kaupungin maksamiin voitiin todeta, etteivät viimeksimainitut olleet jääneet jälkeen toisista. Neuvottelujen kuluessa oli kuitenkin käynyt selville, että rakennusmestarit pyrittiin aluksi palkkaamaan työmäärärahoista käyttäen perusteina 20. palkkaluokan mukaista palkkausta. Kun myöskin alimmat vakinaiset ko. virat olivat samassa palkkaluokassa, oli aiheutunut josakin määrin vaikeuksia tämän alimman palkkaluokan virkojen täyttämisessä. Mainitun syyn vuoksi kaupungin edustaja oli neuvotteluissa päätenyt siihen, että alimman rakennusmestariyhmän palkkauksen korottaminen yhdellä palkkaluokalla, eli 21:een, olisi asianmukaista nostamatta kuitenkaan yleistä kohtuuttomasti. Tällainen osittainen myöntänyt ei kuitenkaan tyydyttänyt järjestöpuolta, joten neuvottelut katkesivat erimielisyyden takia. Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa ehdottaa, että asia ei antaisi aihetta mihinkään toimenpiteisiin (29. 4. 1 143 §, 11. 6. 1 542 §).

Henkilökohtaisen palkan maksamista eräälle insinöörille koskeva esitys. Yleisten töiden lautakunta oli ilmoittanut, että eräs katurakennusosaston piiri-insinööri oli hakenut tie- ja vesirakennushallituksen toimistoinsinöörin virkaa ja syyksi maininnut edullisemman palkkauksen. Katurakennusosaston insinööriyövoimakysymys oli ollut erittäin vaikea sotien jälkeen erikoisesti liitosalueiden kaupunkiin yhdistämisen vuoksi. V. 1946 lisättiin osaston insinöörilukumäärää kuudella, mutta sen jälkeen ei ollut lisäystä tapahtunut. Sitä paitsi oli usein ollut virkoja täyttämättä hakijoiden puutteen vuoksi. Katurakennusosaston työsuunnitelmien toteuttaminen kertomusvuoden osalta vaatisi n. 10 insinöörinviran lisäämistä. Koska osaston erään korkeimman insinöörin poissiirtyminen oli katsottava suureksi menetykseksi, oli hänen kanssaan neuvoteltu ehdoista, joilla hän voisi jäädä virkaansa. Ko. henkilö oli ilmoittanut suostuvansa peruuttamaan hakemuksensa toiseen virkaan, jos hänelle maksettaisiin 20 000 mk:n suuruinen henkilökohtainen lisä kuukaudessa. Tästä syystä yleisten töiden lautakunta esitti, että ko. insinöörille saataisiin maksaa mainittu summa henkilökohtaisena lisänä. Palkkalautakunnan taholta huomautettiin, että v. 1952 asetettu palkkaluokituskomitea oli pyrkinyt pääsemään eroon siihen saakka voimassa olleista erikoislistista. Valtuuston 22. 12. 1954 tekemän päätöksen mukaan ao. hallinto-

elimä kehoitettiin tarkistamaan erälle viranhaltijoille aikaisempien päätösten perusteella maksetut henkilökohtaiset palkanlisät siten, että ne vastaisivat eroa uusien palkkojen ja taattujen henkilökohtaisten palkkojen välillä sekä milloin uudet palkat nousivat yli henkilökohtaisen palkkauksen, poistamaan ko. lisät. Sittemmin henkilökohtaiset palkat olikin saatu poistettua suurin piirtein kaikista laitoksista. Nyt tehty ehdotus tietäisi palaa- mista entiseen järjestelmään, mikä oli havaittu epäkäytännölliseksi sekä kohtuuttomaksi muita saman alan viranhaltijoita kohtaan. Näin ollen palkkalautakunta päätti kaupungin- hallitukselle ehdottaa, ettei mainittu esitys antaisi aihetta toimenpiteisiin. Samalla halut- tiin kiinnittää erikoista huomiota siihen, että insinööri- ja teknikkopulaan olisi kiireellisesti löydyttävä yleinen positiivinen ratkaisu (11. 6. 1 499 §).

Henkilökohtaisen palkanlisän maksaminen rakennusviraston erälle rakennusmestarille. Yleisten töiden lautakunta oli ehdottanut, että mainitun osaston rakennusmestarille, joka oli erittäin tarmokkaasti ja aloitekykyisesti hoitanut mm. Taivallahden kansakoulun rakennustyön valvontaa niin, että tämä oli tullut kuutiohinnaltaan halvemmaksi kuin mikään muu rakennusviraston itse rakentama tai urakalla teettämä kansakoulu viiden viime vuoden aikana, maksettaisiin henkilökohtaisena palkanlisänä 28:nneen ja 26. palkka- luokan välinen ero sinä aikana, jolloin hän joutuisi toimimaan Hanasaaren voimalaitoksen rakennustyön erittäin vaativassa, n. 700 milj. mk:n kustannuksiin nousevassa tehtävässä vastaavana rakennusmestarina. Palkkalautakunnan taholta huomautettiin, että virka- suhteen syntymisen kautta viranhaltija on velvollinen huolellisesti ja tunnollisesti hoita- maan virkatehtävänsä, johon myös sisältyy vaadittava ammattitaito, aloitekyky ja tar- mokas tehtävien hoito. Yksityiset eivät myönnä palveluksessaan oleville samanlaisia etui- suuksia kuin kaupunki, joka suorittaa nämä etuisuudet samansuuruisina, vaikka työmaa olisikin varsin vaatimaton ja vastuu sekä tehtävien vaativuus vähäiset. Sitä paitsi todet- tiin rakennusmestarien palkkausta koskevien neuvottelujen yhteydessä, että Helsingin kaupungin maksamat palkat, erikoisesti rakennusmestarien ylimmissä palkkaluokissa, huomattavasti ylittivät muitten kaupunkien vastaavan palkkauksen. Samalla viitattiin rakennusviraston piiri-insinöörin henkilökohtaisen palkanlisän myöntämistä koskevan asian perusteluihin ja asetuttiin kielteiselle kannalle yleisten töiden lautakunnan esityk- seen nähdén (9. 7. 1 794 §).

Teurastuspalkkioiden tarkistaminen. Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli tehnyt esityksen neuvotteluihin ryhtymisestä em. palkkioiden tarkistamiseksi. Palkkalautakunta päätti hyväksyä neuvottelupyynnön (12. 11. 2 793 §).

Kaupunginhallitukselle asiasta annettavassa lausunnossa päätettiin esittää, että olisi suoritettava tutkimus teurastustoiminnan ja palkkiolaskumenetelmän mahdollisesta uudel- leenjärjestelystä ja siinä yhteydessä kiinnitettävä huomiota siihen, että teurastajat olisi vähitellen siirrettävä virkasuhteesta työsuhteeseen sitä mukaa kuin ko. virat tulivat avoi- miksi, koska teurastajien työn laatu ja vallitseva palkkiojärjestelmä eivät lainkaan soveltu- neet virkasuhteeseen ja aiheuttivat turhia riitaisuuksia ja vaikeuksia (17. 12. 3 080 §).

Vuorotyölisän maksamista kaupungin viranhaltijoille koskeva esitys. Kuntien Teknilliset Toimihenkilöt -niminen yhdistys oli kirjelmässään viitannut valtioneuvoston päätökseen 3. 10. 1947, missä kehoitettiin maksamaan vuorotyölisää työntekijöille ja toimenhaltijoille huomauttaen samalla, että Helsingin kaupunki maksoi jo ko. vuorotyölisää tuntipalkkai- sille työntekijöille, mutta ei sen sijaan viran- ja toimenhaltijoille. Yleensä maksettiin vuorotyötä tekeville toimenhaltijoille lisä, joka iltavuorossa oli 10 % ja yövuorossa 20 % kokonaispalkasta. Järjestö esitti, että myös kaupunki maksaisi palveluksessaan ole- ville vuorotyötä tekeville viranhaltijoille ko. vuorotyölisää. Palkkalautakunnan taholta oli otettu selvää Turun ja Tampereen kaupunkien menettelystä vastaavissa tapauksissa. Nämä maksoivat erälle viranhaltijoilleen vuorotyölisää. Helsingissä oli kysymys tällaisen lisän maksamisesta ollut esillä jo v. 1950, jolloin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö teki ehdotuksen vuorotyölisän maksamisesta viranhaltijoille. Tällöin todettiin, että valtio maksoi yörähaa niille virkamiehille, jotka esimiehen määräyksestä tekivät ylityötä sään- nöllisin vuoroin ja joiden tehtävät olivat senlaatuaisia, että niiden menestyksellinen hoito edellytti päivätyön ohella suoritettavaa, vakinaisuusluontoista yötyötä. Yörähaa maksettiin 90 mk yöltä virantoimituksessa, joka sattui klo 22—6 välille ja kesti yhtäjaksoisesti tai eri osissa samana yönä vähintään kaksi täyttä tuntia. Yöaikaa laskettaessa otettiin huo- mioon vain työhön käytetty todellinen aika. Tällöin oli palkkalautakunta katsonut, että mikäli iltä- ja yötyöstä haluttaisiin suorittaa jokin erillinen korvaus, sen maksamisessa

olisi noudatettava samoja perusteita kuin valtiolla. Kun kuitenkin poikkeuksellinen työ-aika oli kaupungin virkojen osalta pyritty korvaamaan varsinaisen palkan puitteissa, ei erityisen lisän käytäntöön ottamisella kaupungin viroissa tulisi olemaan mitään käytännöllistä merkitystä. V. 1952 Keskusjärjestö teki uuden esityksen yötyökorvauksen suorittamisesta viranhaltijoille. Samoin myöskin Suomen sairaanhoitajain liitto teki vastaavanlaisen ehdotuksen. Myöskin tässä yhteydessä palkkalautakunnan lausunnossa viitattiin siihen, että kuntien viranhaltijain palkkoja määriteltäessä näihin virkoihin (lähinnä sairaanhoitajien) kuuluva yötyö oli jo palkoissa otettu huomioon. Myöskään Kaupunkiliitto ei ollut ryhtynyt puoltamaan yötyökorvauksen maksamista ko. viranhaltijoille. Kaupunginhallitus asettui kielteiselle kannalle näihin esityksiin nähdessä päätöksessään 26. 6. 1952. Koska mainitun ajan jälkeen ei olosuhteissa ollut tapahtunut sellaisia muutoksia, jotka puoltaisivat vuorotyöjärjestelmän käytäntöönottoa kaupungilla, päätettiin kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa esittää, että ko. kirjelmä ei antaisi aihetta toimenpiteisiin (29. 4. 1 145 §).

Kodinhoitajien ylityökorvausperusteiden ja palkan erittelyn vahvistaminen. Huoltolautakunnan hallintojaosto oli esittänyt, että kodinhoitajien ylityökorvauksen saattamiseksi tyydyttävälle ja pysyvälle kannalle heidän ylityökorvauksensa perusteet vahvistettaisiin seuraaviksi: 1) varsinaisesta tehokkaasta kodinhoitotyöstä, mikäli se ja toimitusmatkat sekä kodinhoito-ohjesäännössä edellytetyt muut tehtävät yhteensä ylittävät 120 tuntia kahden viikon aikana, suoritetaan ylityökorvauksena kaksinkertainen tuntipalkka eli 200 % peruspalkasta jaettuna 200:lla ja

2) ns. vuorokausityössä suoritetaan edellisen lisäksi päivystysajaksi katsottavilta tunneilta 50 %:n ja varallaolosta eli yöajasta 30 %:n korvaus ensisijaisesti rahakorvauksia vastaavana, varsinaisena työaikana annettavana vapaa-aikana. Palkkalautakunta päätti puoltaa em. esitystä kuitenkin siten, että ylityökorvausperusteisiin otettaisiin seuraavat lisämääräykset: Varsinaisen tehokkaan kodinhoitotyön katsotaan ns. vuorokausityössä kestävän klo 19.00:ään; päivystysajaksi katsotaan klo 19.00—22.00 välinen aika sekä varallaoloajaksi klo 22 jälkeinen aika varsinaisen työajan alkamiseen saakka (5. 2. 335 §, 19. 3. 743 §).

Huoltoviraston tiedustelun johdosta, joka koski ohjeitten antamista valtionavustuksen anomista varten siitä, mikä osa kodinhoitajien kokonaispalkasta oli katsottava peruspalkaksi ja mikä saamatta jääneiden luontoisetujen korvaukseksi, palkkalautakunta päätti lausunnossaan kaupunginhallitukselle ilmoittaa, että luontoisetujen raha-arvoksi saatiin v. 1956 4 600—4 800 mk, joten heidän rahapalkakseen ajalla 1. 1. — 30. 6. 1956 jäi 19 700—19 900 mk ja 1. 7. — 31. 12. 1956 välisenä aikana 24 130—24 330 mk (5. 2. 333 §).

Urheilu- ja retkeilytoimiston johtavien viranhaltijain sunnuntaityön korvaaminen. Urheilu- ja retkeilylautakunta oli huomauttanut siitä, että kaupunginhallituksen 27. 9. 1951 tekemän päätöksen mukaan mainitun toimiston johtavat viranhaltijat eivät olleet oikeutettuja ylityökorvauksiin. Heidän osaltaan suoritettun ylityön määrä oli kuitenkin huomattavasti suurempi kuin vastaavasti muiden kaupungin johtavassa asemassa olevien viranhaltijain johtuen tämä lähinnä heidän hoitamiensa työalojen erikoislaadusta. Koska he osaltaan hoitavat kaupunkilaisten vapaa-ajanvietto toimintaa, joka tapahtuu miltei kokonaan arki-iltaisain ja pyhäisin, on heidän ainoa mahdollisuutensa valvoa ja tarkkailla toiminta-alansa virka-ajan ulkopuolella tehtävillä tarkastusmatkoilla. Myöskin eri järjestöjen kanssa käytävät, yhteistoimintaa koskevat neuvottelut on suoritettava virka-ajan ulkopuolella. Koska em. luetteloa johtavista viranhaltijoista, jotka eivät olleet oikeutettuja ylityökorvauksiin, yleensä oli poikkeuksetta noudatettu, ei palkkalautakunta katsonut voivansa puoltaa ylityökorvausten myöntämistä ko. tapauksissa. Sen sijaan sunnuntaityön korvaaminen oli erikoisasemassa, koska virkasääntö ei sisältänyt siihen nähdessä kielto-säännöstä. Tämän vuoksi pidettiin sopivana määrätä kiinteä tuntimäärä sunnuntailta, josta em. viranhaltijoille maksettaisiin korvausta. Kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa puollettiin urheilu- ja retkeilytoimiston viranhaltijoille maksettavaksi sunnuntaita kohden korvausta enintään viideltä tunnilta, josta asianomaisten tuli esittää hyväksyttävä selvitys (31. 5. 1 430 §).

Korotetun palkan maksaminen vapunpäivänä suoritetusta työstä. Kaupunkiliiton toimisto oli tiedustellut, maksettiinko kaupungin viranhaltijoille arkipäiväksi sattuvana vapunpäivänä suoritetusta työstä samojen perusteiden mukaan korotettua palkkaa kuin sun-

nuntaityöstä. V. 1952 oli ko. asia ollut käsiteltävänä palkkalautakunnassa virkamiesyhdistyksen esityksen johdosta. Tällöin oli yhdistykselle ilmoitettu mm.: » kaupungin palveluksessa olevat työntekijät ovat oikeutetut saamaan työehtosopimuksen mukaisesti vapunpäivältä palkkaa samojen perusteiden mukaan kuin itsenäisyyspäivältäkin. Kun kaupungin viranhaltijat ja työntekijät useissa tapauksissa joutuvat rinnakkain suorittamaan vapunpäivänä työtä, on yhdenmukaisuuden vuoksi virkasäännön 32 §:n 1 mom:a tulkittava siten, että arkipäiväksi sattuneena vapunpäivänä suoritetusta työstä myöskin viranhaltijoille on maksettava sunnuntaityökorvausta ja vapunpäivä siis tässä suhteessa rinnastettava juhlapäivään». Edellä olevasta ilmenee, että vapunpäivä rinnastettiin tavalliseen arkipyhään, miltä ajalta työntekijä oli oikeutettu sunnuntaityökorvaukseen, mutta ei sen sijaan esim. ylityökorvaukseen samojen säännösten mukaisesti kuin mitä suoritettiin sunnuntaipäivänä tehdystä työstä (19. 3. 738 §).

Raastuvanoikeuden arkistossa oli järjestetty päivystys toukokuun 1 p:nä siten, että neljä viranhaltijaa oli toiminut arkistossa kukin 3 ½ t, minkä lisäksi vahtimestari oli toimeksaannuttanut koko vapunpäivän. Raastuvanoikeuden yleisjaosto oli anonut, että ko. viranhaltijoille saataisiin suorittaa erillinen korvaus sanotulta ajalta samoin kuin juhlapäivinä suoritetusta työstä. Palkkalautakunta puolsi lausunnossaan kaupunginhallituksen em. päätökseen viitaten sunnuntaityökorvauksen maksamista ko. viranhaltijoille (21. 5. 1 336 §).

Apu-laikaupunginkamreerin ylityökorvausanomus. Anoja oli joutunut suorittamaan korvauksetta ylityötä sekä v:n 1955 että 1956 aikana enemmän kuin viranhoitoon yleensä voitiin katsoa kuuluvan. Mm. rahatoimiston uuden johtosäännön valmistelu, selvittely ja suunnittelu oli aiheuttanut paljon ylityötä. Myöskin rahatoimistossa käytäntöön otettu reikäkorttimenetelmä oli aiheuttanut alussa laajoja suunnittelu- ja valvontatöitä. Apulaikaupunginkamreeri oli mainittu niiden johtavien viranhaltijain luettelossa, jotka eivät olleet oikeutettuja ylityökorvauksiin; kuitenkin, jos erityiset syyt vaativat poikkeuksen tekemistä ylityön korvaamista koskevista määräyksistä, päätti siitä virkasäännön 31 §:n 5 mom:n mukaan kaupunginhallitus. Koska apulaikaupunginkamreerin ylityöiden voitiin katsoa aiheutuneen rahatoimiston uuden johtosäännön valmistelutöistä, oli pidettävä kohtuullisena, että ko. kamreerille maksettaisiin korvaus, kun hän oli joutunut suorittamaan tämän tavallisesti komiteain sihteereille kuuluvan työn pääasiassa ylityönä. Palkkalautakunta päätti lausunnossaan esittää, että tässä tapauksessa ei korvausperusteena olisi syytä käyttää palkan mukaan laskettua ylityökorvausta, vaan korvaus olisi maksettava samojen perusteiden mukaan kuin mitä komiteain sihteereille maksettiin (20. 8. 2 013 §).

Ylityökorvauksen maksamisesta taannehtivasti maidontarkastamon näytteidenottajille oli terveydenhoitolautakunnan taholta tehty esitys, missä ehdotettiin, että ko. ylityökorvaus maksettaisiin 1. 1. 1954—31. 3. 1955 väliseltä ajalta. Palkkalautakunnan lausunnossa terveydenhoitolautakunnalle päätettiin esittää mm., että maidontarkastajat ovat työaikalain alaisia, joten heillä on oikeus ko. korvaukseen työaikalain määräykset huomioon ottaen, mutta tällöin oli kuitenkin otettava huomioon, että työaikalain 19 §:n mukaan samoin kuin kaupungin virkasäännön 47 §:n mukaan oikeus korvaukseen menetetään, ellei kannetta ole nostettu vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin sellainen oikeus syntyi. Kun ylityöt oli tehty ajalla 1. 1. 1954—31. 3. 1955, oli todettava, huomioon ottaen, että kysymys ko. korvauksen maksamisesta oli esitetty v:n 1956 puolella, että saamisoikeus v:n 1954 ajalta oli menetetty. Korvattavaksi tuli näin ollen vain ajalla 1. 1. — 31. 3. 1955 suoritettu ylityö (15. 1. 144 §).

Maidontarkastamo oli tiedustellut *ylityökorvauksen maksamista ylikatsastajalle* ja ilmoittanut, että ylikatsastaja oli v. 1956 tehnyt ylityötä 91 t 45 min sekä että hänen virka-aikanaan oli pidetty virkasäännön mukaista 6 ½ t:n virka-aikaa. Samalla kuitenkin ylikatsastajaa oli pidettävä työnsä laadun ja aseman perusteella työaikalain alaisiin kunnan viranhaltijoihin kuuluvana. Tähän käsitykseen myöskin palkkalautakunta yhtyi. Kaupunginhallitus oli kuitenkin palkkalautakunnan esityksestä, jolle perustana oli maidontarkastamon erikoiset työolosuhteet, oikeuttanut terveydenhoitolautakunnan suorittamaan maidontarkastamon näytteidenottajille ylityökorvausta, jos nämä tekevät kuukaudessa yli 160 t työtä. Näin ollen palkkalautakunta päätti ilmoittaa, että ylikatsastajaan oli sovellettava kaupunginhallituksen 29. 9. 1955 maidontarkastamon

näytteiden ottajien ylityökorvauksista tekemää päätöstä ja korvattava hänen ylityönsä takautuvasti myöskin v:ltä 1956 sanotun päätöksen mukaisesti (12. 11. 2 794 §).

Opettajien ylityöntipalkkion määrääminen. Kaupunginhallitus oli päätöksellään 6. 6. 1957 kehoittanut palkkalautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin ylityöntipalkkion laskuperusteena olevan, lain tarkoittaman peruspalkan selvittämiseksi ja ylityöntipalkkion määräämiseksi opettajien palkkausta koskevan uuden lain mukaisin perustein. Päätös merkittiin tiedoksi (18. 6. 1 640 §).

Myöskin kiinteistöviraston *talo-osaston* eräs *isännöitsijä* oli ilmoittanut, että hän oli joutunut tekemään ylityötä n. 3 kuukauden aikana yhteensä 96 ½ t, lähinnä hoitaessaan toisen, sairaana olleen isännöitsijän tehtäviä. Hän anoi ylityöpalkkiota em. työstä, vaikka kuuluikin niihin viranhaltijoihin, jotka eivät olleet oikeutettuja ylityökorvauksiin. Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle lausunnossaan esittää, että ko. isännöitsijälle myönnettäisiin eräänlainen ylimääräinen palkkio, jonka suuruudeksi ehdotettiin 40 000 mk anotun 49 290 mk:n sijasta (20. 8. 2 014 §).

Päivystyskorvausten suuruuden vahvistaminen kaupungin sairaaloissa. Sairaallautakunta oli kaupunginhallituksen antaman kehotuksen johdosta tehnyt palkkalautakunnalle esityksen mainitusta asiasta. Tämän oli valtuuston 1946 tekemän päätöksen mukaisesti kussakin yksityistapauksessa lähemmin ratkaistava päivystyskorvausten suuruus sellaisissa tapauksissa, jolloin viranhaltijan oli päivystysaikanaan oleskeltava asunossaan, ns. asuntopäivystys, sekä niissä tapauksissa, jolloin viranhaltija voi päivystysaikanaan valita olinpaikkansa, mutta oli velvollinen ilmoittamaan, missä hän oli tavattavissa, ns. puhelinpäivystys. Edellisessä tapauksessa maksettiin päivystyskorvaus enintään puolesta siitä ajasta, jolloin viranhaltija varsinaisia virkatehtäviä suorittamatta joutui olemaan sidottuna ja jälkimmäisessä tapauksessa suoritettiin hänelle korvausta enintään 1/5 varallaolajasta. Palkkalautakunta päätti vahvistaa päivystyskorvaukset sairaallautakunnan ehdotuksen mukaisesti puhelinpäivystyksen osalta (14. 5. 1 245 §).

Päivystyksen järjestely kaupungin sairaaloissa. Sairaallaviraston suorittaman selvityksen perusteella oli todettu, että sairaaloissa oli käytännössä eräitä päivystyslajeja, joilta puuttui virallinen vahvistus. Tällaisia olivat mm. kaupunginhallituksen aikanaan hyväksymät, mutta sellaiset päivystykset, joille ei ollut hankittu vahvistusta sen jälkeen kun uudet päivystysmääräykset olivat tulleet voimaan 1. 1. 1947. Lisäksi oli eräitä päivystyksiä, joita oli olosuhteiden pakosta otettu käytäntöön syksyn 1956 kuluessa ja joille ei vielä ollut ehditty hankkia hyväksymistä. Sairaallautakunta oli tehnyt esityksen, jossa päivystykset oli jaettu puhelin-, työpaikka- ja asuntopäivystyksiin. Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle puoltaa ko. esitystä kuitenkin siten muutettuna, että sairaallautakunnalla olisi oikeus, olosuhteiden niin vaatiessa, siirtyä varsinaisen hoitohenkilökunnan kohdalla joko asuntopäivystyksestä työpaikkapäivystykseen tai päinvastoin. Samalla esitettiin, että päivystysmuotojen tultua vahvistetuiksi asia päivystyskorvausten osalta saatettaisiin palkkalautakunnan käsiteltäväksi (15. 1. 166 §).

Teollisuuslaitosten päivystyskorvauskysymykset. Teollisuuslaitosten lautakunta oli tehnyt esityksen, jossa ehdotettiin eräitä muutoksia sähkölaitoksen päivystysjärjestelmään. Palkkalautakunta päätti puoltaa ko. esitystä muuten, paitsi varastonhoitajapäivystyksen osalta. Lisäksi esitettiin, että työaikalain alaisten päivystykseen osallistuvien mestareiden päivystysluokaksi määrättäisiin 2b ja sen alaisuuteen kuulumattomien mestareiden 3b ja insinöörien päivystysluokaksi 3c sekä että teollisuuslaitoksen lautakunnan tehtäväksi annettaisiin tehdä esitys päivystyksen yhdenmukaistamisesta kaikissa teollisuuslaitoksissa (29. 1. 287 §, 5. 3. 618 §).

Kaasulaitoksen II käyttöinsinöörin päivystyskorvauksen perusteeksi palkkalautakunta päätti vahvistaa 1. 3. alkaen 1/8 (19. 2. 472 §).

Teollisuuslaitosten lautakunnan esityksen mukaisesti vahvistettiin päivystysmääräysten 3b kohdan perusteella eräiden kaapelimestarien, linjamestarien ja muuntamo- sekä katuvalomestarien päivystyskorvaukseksi ½. Lisäksi palkkalautakunta päätti todeta, että apulaiskaapelimestari, apulaislinjamestarit jne. olivat työaikalain alaisia, joten heidän päivystyskorvauksensa määräytyi päivystystä koskevan kaupunginvaltuuston päätöksen 2b kohdan mukaiseksi (15. 10. 2 517 §).

Satamalaitoksen tavarankerkitsijäin suojapeitteiden käsittelystä anoma lisäkorvaus. Tavaraliikenteen vilkastuttua satamissa oli seurauksena ollut, että myöskin tavarain säilytys ns. kenttävarastoissa oli lisääntynyt. Tavarain peittämisestä, mihin tarvittiin

900 suojapeitettä, huolehti 21 miestä, jotka suorittivat työn varsinaisten muiden tehtäviensä: tavaravastaanoton, lajittelun ja »ulosannon» lisäksi. Tavaramerkitsijäin yhdistys esitti, että suojapeitteiden käsittelystä ja hoidosta maksettaisiin 3 000 mk:n korvaus kuukaudessa. Palkkalautakunnan taholta myönnettiin, että kentällä työskentelevät tavaramerkitsijät olivat ilmeisesti epäedullisemmassa asemassa kuin laivan vieressä ja makasiineissa työskentelevät tavaramerkitsijät, koska ensinmainittujen tehtäviin kuului lisäksi peitteiden käsittely, joka oli likaista ja raskasta työtä peitteiden ollessa märkiä. Kun tämä kuitenkin oli kuulunut heidän tehtäviinsä jo v:sta 1931 alkaen, ei ollut kysymys mistään lisätyistä tehtävistä, vaan eräänlaisen likaisen ja raskaan työn lisän maksamisesta viranhaltijoille. Tällaisen oikeuden myöntämistä saatettiin kuitenkin pitää epäilyttävänä kaupungin kannalta, koska se muodostaisi ennakkotapauksen, johon jatkuvasti voitaisiin vedota. Toisaalta esitykseen suostuminen merkitsisi sitä, että kaupunki tunnustaisi periaatteen, että mikäli jollekin viranhaltijalle kuuluvia tehtäviä lisätään, kaupunki on velvollinen suorittamaan lisätehtävistä eri palkkion siitä riippumatta, pystytäänkö tehtävät hoitamaan virka-ajan puitteissa vai ei. Tällöin menettäisi myöskin merkityksensä virkasäännön 11 §:n 1 mom. 2 kohta, joka velvoittaa viranhaltijan alistumaan siihen laajempaan tai muutoin muutettuun virantoimitusvelvollisuuteen, joka hallinnonhaaran järjestysmuodon muuttumisen tai muusta syystä määrätään. Näihin näkökohtiin vedoten kaupunginhallitukselle päätettiin esittää, että anotun lisäkorvauksen suorittamiseen ei tulisi suostua (5. 3. 617 §).

Työntekijäin palkkojen tarkistaminen. Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli 15. 9. 1956 ehdottanut neuvotteluihin ryhtymistä sen johdosta, että elinkustannusindeksi oli kulutustarvikkeiden hintojen ja muiden maksujen johdosta noussut 112 pisteeseen, mikä edellytti työmarkkinajärjestöjen välisen sopimuksen mukaan työntekijäin palkkojen tarkistamista 5 %. Kaupungin työntekijäin osalta tämän tulisi tapahtua ilman, että kaupungin ja Keskusjärjestön välistä sopimusta irtisanottaisiin. Palkkalautakunta oli suostunut neuvottelupyyntöön ja valinnut neuvottelijoikseen puheenjohtaja Virkkusen ja toimistopäällikkö Ståhlbergin. Ennenkuin neuvotteluja oli ehditty aloittaa, lähetti Keskusjärjestö uuden esityksen 17. 10. 1956, missä se ilmoitti irtisanovansa 8. 6. 1956 voimaan astuneen palkkasopimuksen 17. 10. 1956 alkaen ja siten päättymään kahden kuukauden kuluttua irtisanomispäivästä. Samalla järjestö ehdotti ryhdyttäväksi viipymättä neuvotteluihin, joiden yhteydessä se tulisi jättämään muutosehdotuksensa palkkasopimuksen eri pykäliin nähden sekä lisäksi uudisti em. 5 %:n palkankorotusvaatimuksensa. Neuvottelut aloitettiin 19. 12. 1956 ja niissä aluksi kaupungin puolesta todettiin, että koska yksityisillä työaloilla ei ollut vielä aloitettu neuvotteluja palkkojen tarkistamiseksi, ei kaupungin tahollakaan voida päästä yleisestä palkkojen tarkistamisesta tulokseen, mutta sen sijaan voitiin suorittaa alustavia neuvotteluja niistä muista palkkasopimuksen kohdista, joista Keskusjärjestö oli tehnyt muutosehdotuksia. Neuvotteluja olikin näiltä osin käyty aina maaliskuun 1957 alkuun asti sekä uudelleen 5. 4. lähtien. Tällöin todettiin kaupungin puolesta, että tällä välin oli eduskunnassa hyväksytty vakauttamisohjelma, joka työntekijäin palkkoihin nähden merkitsi sitä, että täyskompensatiota ei elinkustannusten nousun johdosta voitu palkkoihin myöntää. Keskusjärjestön virallisena kantana esitettiin, että järjestö pitää kiinni elinkustannusten nousun edellyttämästä palkankorotuksesta siten, että palkat on tarkistettava joka kerran, kun elinkustannusindeksi kohoaa täydet 5 pistettä. Järjestön edustajien tietojen mukaan oli elinkustannusindeksi kohonnut yleislakosta lähtien 13 pistettä, mikä edellytti yleistä palkkojen korottamista 10 %. Kaupungin vastauksessa esitettiin, että kaupunki ei missään tapauksessa voi yleisillä työmarkkinoilla tulossa olevia ratkaisuja odottamatta tehdä poikkeuksia eduskunnan hyväksymään vakautusohjelmaan sisältyvästä palkkasuosituksesta, joten kaupungin edustajien oli pakko vastata Keskusjärjestön esitykseen kielteisesti. Tämän jälkeen Keskusjärjestön edustajat pyysivät, että kysymys elinkustannusten nousun huomioonottamisesta kaupungin työntekijäin palkkauksessa saatettaisiin erillisenä palkkalautakunnan ratkaistavaksi, mihin kaupungin edustajat ilmoittivat suostuvansa. Palkkalautakunta päätti vastoin esitystä, että neuvotteluja Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön kanssa jatketaisiin siltä pohjalta, että hyväksytään järjestön ehdotus elinkustannusten nousun korvaamisesta työntekijöille korottamalla heidän palkkojaan ensin 10 % ja sitten kun elinkustannusindeksi olisi noussut yleislakosta lähtien 15 pistettä, lisäksi 5 %. 12. 4. oli kolme

palkkalautakunnan jäsentä vaatinut, että em. päätös oli alistettava kaupunginhallituksen tutkittavaksi (9. 4. 980 §, 16. 4. 1 050 §).

Kaupunginhallituksen kumottua 2. 5. 1957 tekemällään päätöksellä palkkalautakunnan päätöksen, että palkkasopimusneuvotteluja Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön kanssa olisi tullut jatkaa siltä pohjalta, että järjestön neuvotteluissa esittämä ehdotus elinkustannusten nousun korvaamisesta työntekijöille korottamalla heidän palkkojaan ensin 10 % ja elinkustannusindeksin noustua yleislakosta lähtien 15 pisteeseen lisäksi 5 %, oli palkkalautakunnassa 20. 6. 1957 pidetty neuvottelutilaisuus Keskusjärjestön kanssa mahdollisesta neuvottelujen jatkamisesta. Kaupungin taholta huomautettiin tällöin siitä, että koska yleisillä työmarkkinoilla palkkakysymys oli odotusvaiheessa, niin ei kaupungin puolestakaan voitu tehdä sopimusta työntekijäin palkkakysymyksen kokonaisratkaisuun nähden, mutta neuvotteluja ehdotettiin jatkettavaksi palkkasopimuksen yksityiskohdista. Keskusjärjestön taholta esitettiin, että järjestö katsoi työntekijäin menettäneen jo saavutetun oikeuden kaupunginhallituksen kumottua em. palkkalautakunnan päätöksen. Järjestön edustajat olivat lisäksi sitä mieltä, ettei ollut syytä jatkaa neuvotteluja palkkasopimuksen yksityiskohtien osaltakaan, vaan palkkakysymys kokonaisuudessaan olisi käsiteltävä vasta sitten, kun oli mahdollisuuksia saada siinä kokonaisratkaisu aikaan. Näin ollen neuvottelut oli todettava katkenneiksi ja palkkalautakunta merkitsi asian tiedoksi (2. 7. 1 722 §).

Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli ilmoittanut, että koska kaupungin ja Keskusjärjestön väliset neuvottelut palkka-asiassa eivät olleet johtaneet Keskusjärjestöä tyydyttävään ratkaisuun, tämä oli kääntynyt Suomen Kunnantyöntekijäin Liiton puoleen pyytäen lupaa uhkavaatimuksen esittämiseen ko. asiassa. Pyydetyn uhkavaatimuslupan olivat em. liiton liittotoimikunta ja SAK:n työvaliokunta hyväksyneet, mistä johtuen Keskusjärjestö esitti, että palkka-asian järjestämiseksi ryhdyttäisiin kiireellisesti neuvottelemaan. Ellei niissä päästäisi Keskusjärjestöä tyydyttävään tulokseen 26. 8. 1957 mennessä, tultaisiin Keskusjärjestön taholta harkitsemaan mahdollisia järjestöllisiä toimenpiteitä asian järjestykseen saattamiseksi. Neuvottelut oli palkkalautakunnan puheenjohtajan määräyksestä aloitettu jo 9. 8. Järjestön vaatimukset olivat toistaiseksi jääneet epäselviksi. Palkkalautakunta merkitsi asian tiedoksi (20. 8. 2 031 §).

Tämän jälkeen neuvotteluja Keskusjärjestön kanssa jatkettiin, jolloin palkkasopimuksen palkkahinnoitteluun järjestön taholta tehdyistä lisäys- ja muutosehdotuksista osittain sovittiin, kun taas osa kysymyksistä jäi avoimeksi teknillisten asiantuntijain kuulemista varten. Edelleen neuvotteluissa käsiteltiin Kaupunkiliiton palkka-asiaainneuvoston suositusta kunnantyöntekijäin palkkojen tarkistamisesta. Suosituksen 1), 2) ja 6) kohtien sisältämät periaatteet hyväksyttiin keskusteluissa yksimielisesti. Myöskin 3) ja 4) kohta hyväksyttiin erinäisin muutoksin. 5) kohdan osalta todettiin, ettei se vaikuttanut kaupungin ja Keskusjärjestön väliseen palkkasopimukseen. Sen sijaan suosituksen 7) ja 8) kohtien osalta ei päästy yksimielisyyteen. Keskusjärjestön neuvottelijat olivat järjestön kantana ilmoittaneet, että se oli valmis tyytymään $\frac{2}{3}$ kompensatioon, jonka pohjana oli indeksiluku 107, mistä sovittiin yleislakon lopettamista koskevissa neuvotteluissa. Keskusjärjestö ilmoitti olevansa valmis siirtämään uhkavaatimuksensa määräpäivää niin kauan kuin tämä asia oli vireillä jossakin kaupungin elimessä, kuitenkin kauintaan menossa olevan elokuun 28 pään saakka, jolloin Keskusjärjestö tulisi ottamaan kannan asiaan palkkalautakunnan tekemän päätöksen pohjalta. Kaupungin neuvottelijat olivat katsoneet, etteivät he voineet poiketa palkkamarkkinoilla yleensä muodostetusta linjasta, jota myös Kaupunkiliiton suositus noudatti. Kaupungin neuvottelijat olivat 8) kohdan johdosta ilmoittaneet olevansa valmiit suosittelemaan palkkalautakunnalle sen mukaisen muutoksen tekemistä työehtosopimukseen, vaikka ko. sopimusta ei ollut irtisannottu. Keskusjärjestön taholta katsottiin, että muutos työaikaan olisi annettava »45 tunnin työviikko kautta vuoden»-periaatteen mukaisena. Samalla oli ilmoitettu, että mikäli kaupungin taholta tähän suostuttaisiin, palkkasopimuksen muutosehdotusten käsitely huomattavasti helpottuisi. Keskusjärjestön vaatimuksesta asia saatettiin palkkalautakunnan käsiteltäväksi, joka päätti, ettei se tässä vaiheessa ota kantaa neuvottelujen kohteena oleviin kysymyksiin, vaan kehottaa kaupungin edustajia jatkamaan edelleen neuvotteluja (27. 8. 2 127 §).

Sen jälkeen kun Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli esittänyt uhkavaatimuksensa palkkaneuvottelujen yhteydessä, minkä määräaika päättyi 26. 8. 1957, aloitettiin neuvot-

telut viipymättä järjestön kanssa palkkalautakunnan puheenjohtajan määräyksestä, koska lautakuntaa vuosilomien vuoksi ei voitu saada kokoon riittävän aikaisin. Neuvottelupohjana oli Keskusjärjestön aikaisemmin tekemä kirjallinen muutosehdotus, mitä järjestön edustajat täydensivät suullisin esityksin. Järjestön taholta siirrettiin uhkavaatimuksen määräpäivää neuvottelujen aikana useampaan otteeseen. Ns. yleiskysymyksissä päädyttiin pääosiltaan Kaupunkiliiton palkka-asiainneuvoston suosituksen mukaisiin ratkaisuihin. Keskusjärjestö luopui täyskompensaatiota koskevasta vaatimuksestaan ja elinkustannusindeksin nousu sovittiin hyvitettäväksi ns. 2/3 periaatetta noudattaen, edelleen päätettiin ohjetuntipalkkoihin ja urakkahintoihin sisällyttää yleislakon lopettamista koskevan sopimuksen edellyttämä erillinen 12—8 mk:n korotus. Myös aikatyölisää koskevan palkkasopimuksen 12 §:n 1 kohdan määräys muuttui ja ko. lisä nousi 15 %:iin. Tähän kokonaisratkaisuun liittyi edelleen sopimus siitä, että neuvottelijat suosittelevat voimassa olevan työehtosopimuksen kesätyöaikaa koskevan kohdan muuttamista sopimusta irtisanomatta. Muutos tarkoitti sitä, että kesäaika pitenis kuukaudella eli 15. 4.—15. 10. väliseksi ajaksi. Palkkasopimuksen varsinaiseen hinnoittelupuoleen ei tehty sanottavia muutoksia. Sopimusluonnoksen mukaisesti oli tarkoitus, että se astuisi voimaan 31. 7. 1957 jälkeen ensiksi alkavan tilikauden alusta lukien. Palkkalautakunta päätti vahvistaa esitetyn sopimusluonnoksen kaupungin ja Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön väliseksi työntekijäin ohjetuntipalkkoja ja -lisiä koskevaksi sopimukseksi (17. 9. 2 291 §).

Työehtosopimukset. Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli ehdottanut 14. 12. 1956, että silloin voimassa olleen työehtosopimuksen 7 ja 11 pykälien johdosta ryhdyttäisiin käymään neuvotteluja ja palkkalautakunta oli suostunut neuvottelupyyntöön. Tämän jälkeen oli tammikuun aikana pidetty viisi neuvottelutilaisuutta, joissa sovittiin 7 §:ään sisältyvän ylityön laskemista koskevan työajan alkamisajankohdasta sekä 11 §:n sisältämästä matkakulujen korvaamisesta etäisille työpaikoille. Palkkojen indeksisidonnaisuuteen nähden oli kaupungin taholta ehdotettu, että tätä koskeva määräys olisi poistettava työehtosopimuksesta, koska palkat eivät enää olleet indeksiin sidottuja ja koska vastaava määräys oli poistettu yksityisten työehtosopimuksista. Keskusjärjestön puolesta ehdotukseen suostuttiin. Vielä järjestön edustajat ilmoittivat, että koska neuvotteluissa käsitellyistä asioista oli päästy yksimielisyyteen, Keskusjärjestö ei katsonut olevan syytä työehtosopimuksen irtisanomiseen. Kun mahdollinen irtisanominen olisi tullut voimaan 30. 4. 1957 alkaen, sovittiin kaupungin edustajien vaatimuksesta siitä, että nyt esitetyt vaatimukset tulivat noudatettaviksi 1. 5. 1957 alkaen. Palkkalautakunta päätti lausunnossaan kaupunginhallitukselle esittää, että työehtosopimukseen tehtäisiin mainittujen pykälien kohdalla ne muutokset, joista neuvotteluissa oli työntekijäjärjestön kanssa sovittu (19. 2. 484 §).

Palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle edelleen kaupunginvaltuustolle esitettäväksi, että kaupungin ja Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön välisen työehtosopimuksen 4 §:n 1 ja 2 kohdat muutettaisiin seuraaviksi: »4 §. 1) Pisin säännöllinen työaika on 8 tuntia päivässä, paitsi lauantaisin ja kirkollisten juhlapäivien sekä vapun- ja itsenäisyyspäivän aattoina, jolloin työaika on 7 tuntia, ellei tämän pykälän 2. kohdasta muuta ilmene. Kuitenkin on työaika huhtikuun 15 päivän ja lokakuun 15 päivän välisenä aikana lauantaisin ja aattopäivinä 5 tuntia. 2) Työt aloitetaan yksivuorotyössä yleensä klo 7 ja lopetetaan klo 16, paitsi lauantaisin ja juhlapäivien aattoina, jolloin ne lopetetaan klo 14. Huhtikuun 15 päivän ja lokakuun 15 päivän välisenä aikana lopetetaan työt lauantaisin klo 12, samoin joului-, uudenvuoden-, helluntai- ja juhannusaattoina sekä pääsiäislauantaina. Mikäli työn laatu tai muut seikat sitä vaativat, voidaan työn alkamis- ja päättymisaika määrätä toisinkin sopimuksen allekirjoittajien siitä keskenään sovittua.» (10. 9. 2 231 §).

Helsingin kaupungin maataloustyöntekijäin ammattiosasto oli tehnyt esityksen neuvotteluihin ryhtymisestä maataloustyöntekijäin palkkojen tarkistamiseksi. Palkkalautakunta päätti hyväksyä neuvottelupyynnön (17. 9. 2 299 §). Sen jälkeen kun neuvottelutilaisuus oli pidetty, jossa mm. sovittiin työehtosopimuksen 6, 11 ja 13 §:ien muuttamisesta, palkkalautakunta päätti hyväksyä neuvottelutuloksen sekä esittää kaupunginhallitukselle valtuustolle edelleen esitettäväksi, että maataloustyöntekijäin työehtosopimus muutettaisiin 1. 8. alkaen sellaiseksi kuin neuvotteluissa oli sovittu. Merkittiin tiedoksi, että sen jälkeen kun kaupunginvaltuusto oli 30. 10. 1957 hyväksynyt palkkalautakunnan esittämät muutokset kaupungin ja Helsingin maataloustyöntekijäin ammattiosaston väliseen

työehtosopimukseen, tämä oli allekirjoitettu 18. 11. Lisäksi palkkalautakunta päätti lähettää sopimuksen kaupunginhallitukselle edelleen sosiaaliministeriölle lähetettäväksi (24. 9. 2 340 §, 26. 11. 2 914 §).

Työehtosopimuksen tulkintakysymyksiä. Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli esittänyt, että palkkalautakunta antaisi rakennusviraston katurakennusosastolle ohjeet työehtosopimuksen 11 §:n 2 momentin soveltamisesta. Ko. pykälän 1 kohdassa mainitaan, että »kaupunki järjestää mahdollisuuksien mukaan työntekijäin kuljetukset suojatuilla kulkuneuvoilla työnjohdon ja työntekijäin luottamusmiesten sopimista paikoista niille työmaille, jotka sijaitsevat liikennelaitoksen ensimmäisen vyöhykerajan ulkopuolella —» 2 kohdassa mainitaan edelleen, että »mikäli tällaista kuljetusta ei kaupungin toimesta järjestetä, korvataan työntekijöille todelliset matkakustannukset — —». Keskusjärjestön esityksen johdosta pidettiin palkkalautakunnassa 5. 11. neuvottelutilaisuus, jossa päästiin yksimielisyyteen ko. seikoista. Työehtosopimuksen 11 §:n 1 kohdan 2 mom:n tulkinta-ohjeen sanamuoto sovittiin seuraavaksi:

»1) Jos työntekijä asuu liikennelaitoksen 1. vyöhykkeen ulkopuolella ja joutuu sieltä matkustamaan työmaalle 1. vyöhykkeen kautta toisille vyöhykkeille, maksetaan liikennemaksu matkaosuudelta Rautatientorilta työmaalle.

2) Jos 1. vyöhykkeellä asuva työntekijä joutuu menemään sen ulkopuolella sijaitsevalle työmaalle, suoritetaan hänelle vyöhykemaksu, joka lasketaan a) sarjalippujen mukaan, jos työntekijälle on etukäteen ilmoitettu, että työmaa tulee jatkumaan 6 päivää tai kauemmin ja b) kertalippujen mukaan, mikäli tällaista ilmoitusta ei ole tehty». Palkkalautakunta päätti hyväksyä neuvottelutuloksen ja antaa kaupungin virastoille ja laitoksille työehtosopimuksen 11 §:ää koskevan tulkintaohjeen (12. 11. 2 765 §).

Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli maininnut, että voimassa olevan palkkasopimuksen tultua allekirjoitetuksi 5. 10. 1957 ryhdyttiin kaupungin kaasulaitoksen toimesta alentamaan työntekijöille maksettuja tuotantopalkkioita, joiden suuruudesta oli sovittu laitoksen johdon ja työntekijäin välisellä sopimuksella. Laitos perusteli menettelyään sillä, että palkkalautakunnan ilmoituksen mukaan eivät palkkasopimuksessa tapahtuneet ohjetuntipalkkojen tarkistukset saaneet aiheuttaa työntekijäin ansioiden nousua. Kun järjestön käsityksen mukaan tehdyllä sopimuksella ei ollut tarkoitus alentaa aikaisemmin maksettua tuotantopalkkioita, Keskusjärjestö esitti, että palkkalautakunta antaisi kaasulaitokselle oikeuden maksaa työntekijöille tuotantopalkkiot aikaisemman sopimuksen mukaisina. Palkkalautakunta oli käsitellessään 10. 10. uuden palkkahinnoittelun sovellutusmääräysten antamista urakka- ja suorituspalkkojen osalta päättänyt kiertokirjeellä antaa vastaavanlaisen määräyksen kuin mitä sisältyi jo itse palkkahinnoitteluun, kuitenkin erikoisesti korostaen sitä, että ansiot ko. tapauksissa eivät saaneet alentua eikä toisaalta myöskään saaneet aiheuttaa urakkahintojen nousua. Tällöin pidettiin silmällä yksityisalojen vastaavia ohjeita. Näin ollen palkkalautakunta totesi kaasulaitoksen menetelleen täysin palkkahinnoittelun ja sen soveltamisesta annettujen ohjeiden mukaisesti.

Kuitenkin haluttiin hankkia selvitys siitä, oliko yksityisillä työaloilla tuotantopalkkioita tarkistettu suoritettujen palkkajärjestelyjen johdosta. Suomen Metalliteollisuuden Työnantajaliitto oli ilmoittanut, että liitto oli noudattanut sanatarkasti 2. 7. 1957 solmittua työehtosopimusta. Tietävästi tuotantolisät olivatkin käytännössä vain kolmessa tehtaassa koko maassa eikä näihin lisiin ollut myönnetty minkäänlaisia korotuksia, ei edes aikatyölisän korotuksen johdosta. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa teollisuuslaitoksille, että palkkasopimuksen 12 §:n 10 kohdassa mainittu korjauslisä voitiin tästälähtien suorittaa myös sellaisissa tapauksissa, jolloin työntekijälle maksettiin palkkasopimuksen 9 §:n mukaista erittäin likaisen työn lisää (26. 11. 2 918 §, 3. 12. 2 991 §, 10. 12. 30 44 §).

Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön ja kaasulaitoksen pääluottamusmiehen taholta oli esitetty vaatimus työehtosopimuksen 12 §:n 10 kohdassa mainitun 15 %:n korjauslisän maksamisesta takautuvasti 1. 8. lähtien kaikille korjaustyötä tehneille työntekijöille myös työehtosopimuksen 9 §:ssä mainittujen 100 %:n, 50 %:n jne. likaisentyönlisien lisäksi. Kaasulaitos oli mainitun vaatimuksen johdosta pyytänyt palkkalautakunnan ohjetta. Työehtosopimuksen 12 §:n 10 kohdassa mainittiin, että »Tuntipalkalla työskenteleville putkialan remonttimiehille maksetaan kaikissa palkkaryhmissä erikoista korjauslisää, jonka suuruus on enintään 15 % ohjetuntipalkasta.» Palkkasopimuksen 9 § sisälsi luettelon niistä töistä, joissa maksetaan erittäin likaisen työn lisää, vaihdellen tämän suuruus 15—100 %:iin. 9 §:ssä ei ollut nimenomaista määräystä siitä, että korjauslisä sisältyisi

sanotussa pykälässä mainittuihin lisiin, joten sen sanamuoto ei sellaisenaan asettanut estettä korjauslisän samanaikaiselle maksamiselle, mutta tätä ei kuitenkaan voitu pitää itsestään selvänä ja myöskin ao. laitosten palkanmaksussa noudattama vaikiintunut käytäntö tuki sitä kantaa, ettei korjauslisää olisi maksettava samanaikaisesti likaisentyönlisien kanssa. Palkkalautakunnan esittelijä oli ehdottanut, ettei korjauslisää olisi maksettava sellaisissa tapauksissa, jolloin työntekijälle maksettiin palkkasopimuksen 9 §:n mukaisia lisiä. Palkkalautakunta päätti kuitenkin ilmoittaa teollisuuslaitoksille, että palkkasopimuksen 12 §:n 10 kohdassa mainittu korjauslisä voitiin tästä lähtien suorittaa myös sellaisissa tapauksissa, jolloin työntekijälle maksettiin ko. sopimuksen 9 §:n mukaista erittäin likaisen työn lisää (26. 11. 2 920 §, 10. 12. 3 027 §).

Kaasulaitoksen käyttöosaston henkilökunnan tuotantopalkkiojärjestelmän hyväksyminen. Kaasulaitoksen toimesta oli tehtaan käyttöhenkilökunnalle, so. kaikille työntekijöille, jotka työskentelivät 3-vuorotyössä, suunniteltu tuotantopalkkiojärjestelmä, mikä poistaisi tähän asti vallinneet virheet ja epäoikeudenmukaisuudet ko. työntekijäin palkkauksessa. Ohjetuntipalkkaan lisäyksenä tuleva tuotantopalkkioprosentti perustui palkkaviikon aikana tehtyyn kaasu-uunien hiililatausten määrään. Työntekijät oli työn vaativuus-, epäterveellisyys- ja likaisuusnäkökohdat huomioon ottaen jaettu kolmeen ryhmään ja ko. palkkioprosentti vaihteli uunilatausten määrän ollessa 200—280 palkkaviikon aikana 25:stä — 41 %:iin I ryhmässä, 30:stä — 46 %:iin II ryhmässä sekä 35:stä — 51 %:iin III ryhmässä. Palkkalautakunnan taholta huomautettiin, ettei voimassa oleva työehtosopimus yhtä vähän kuin sen edellinenäkään tuntenut ns. tuotantopalkkiojärjestelmää. Kaasulaitoksella oli kuitenkin jo vanhastaan ollut käytännössä Norit-laitoksella, bentseenitehtaalla ja Koppersrikkipesulaitoksella eräänlainen tuotantopalkkiojärjestelmä, joka pohjautui tuotetun bentseenin määrään. Ko. tuotantopalkkio oli porrastettu, mutta kaasulaitoksen jatkuvan tuotannon kasvun johdosta oli tuotantopalkkioprosentti pysytellyt 48 %-na. Nyt tehty esitys tiesi vastaavanlaisen järjestelmän ulottamista koko käyttöhenkilökuntaan. Ehdotusta oli pidettävä onnistuneena, koska täten saatiin poistettua jo vuosia jatkunut tyytymättömyys eri työntekijäryhmien välillä. Näin ollen palkkalautakunta päätti hyväksyä kaasulaitoksen esityksen tuotantopalkkiojärjestelmästä sekä hyväksyä sen voimaantulevaksi palkkalautakunnan päätöstä seuraavan tiliviikon alusta lukien (19. 3. 746 §).

Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli esittänyt palkkalautakunnalle ryhdyttäväksi kiireellisiin toimenpiteisiin neuvottelujen aikaansaamiseksi sen tulkintaerimielisyyden johdosta, joka oli syntynyt eräällä *rakennusviraston katurakennusosaston* työmaalla 19. ja 20. 6. Tällöin oli kahluulammikon betonivalu suoritettu siten, että työ aloitettiin em. päivän aamuna klo 7 ja lopetettiin jälkimmäisenä päivänä klo 7 jatkuttuaan keskeytyksettä koko ko. ajan. Työnjohto oli työvuoroja järjestäessään menetellyt siten, että puolet työmaan työntekijöistä oli vapautettu 19. 6. klo 11 ja kutsuttu uudelleen työhön samana päivänä klo 16 toisen puolen tehdessä työtä säännöllisenä työaikana työn päättyessä klo 16. Lisäksi ko. työhön osallistui eräältä toiselta työmaalta 8 miestä. Mainittuunlainen työvuorojen järjestely oli ollut Keskusjärjestön mielestä työehtosopimuksen 4 §:n 2 kohdan vastainen, koska sopimusta säännöllisen työajan muuttamisesta ei ollut tehty. Erimielisyyttä oli syntynyt siitä millä tavoin ylityökorvaus oli työntekijöille maksettava, katurakennusosaston edustaessa käsitystä, että 8 t:n työajan jälkeen maksettaisiin kahdelta ensimmäiseltä tunnilta 50 % ja sen jälkeen 100 % korotettu palkka. Keskusjärjestön käsityksen mukaan oli taasen maksettava palkka säännöllisen työajan ulkopuolella suoritetusta työstä työehtosopimuksen 7 §:n 2 kohdan edellyttämällä tavalla eli heti 100 % korotettuna. Käytännössä oli katsottu, ettei sopimuksen allekirjoittajien tarvinnut sopia enintään kolme vuorokautta kestävstä yksivuorotyön työajan muuttamisesta, koska se olisi liian hankalaa, vaan oli hyväksytty sellainen menettely, että ao. piiri-insinööri sopi pääluottamusmiehen kanssa työajan muuttamisesta. Myöskin tällä kertaa oli pääluottamusmies ollut neuvottelukosketuksessa ao. insinöörin kanssa aamupäivällä 19. 6. ennen ylityön aloittamista. Neuvotteluissa ilmeni, että työntekijäpuolella oli olemassa epätietoisuutta voimassa olevan työehtosopimuksen yli- ja sunnuntaityötä koskevien määräysten sisällöstä ja tulkinnaasta, minkä vuoksi kaupungin puolelta tuotiin esiin, että tässä suhteessa oli noudatettava työehtosopimuksen 7 §:n määräyksiä. Kun neuvotteluissa oli edelleen käynyt ilmi, että em. työmaalla ei ollut menetelty vallitsevan käytännön mukaisella tavalla, vaan oli jätetty työntekijöille ja luottamusmiehelle etukäteen

ilmoittamatta työajan järjestelystä, myönnettiin kaupungin puolelta, että tässä suhteessa oli tapahtunut työehtosopimuksen rikkominen, josta kuitenkin ei ollut aiheutunut vahinkoa työntekijäpuolelle. Palkkalautakunta päättikin, hyväksyen neuvottelutuloksen, ilmoittaa rakennusvirastolle, että 1) työehtosopimuksen 4 §:n 2 mom:n 2 virkkeessä tarkoitetuissa tapauksissa oli työnjohtoon kuuluvien henkilöiden vallitsevan käytännön mukaisesti sovittava poikkeuksellisesta työajan järjestelystä pääluottamusmiehen kanssa viimeistään työn aloittamisen edellisenä päivänä, 2) kahdella rakennusviraston työmaalla 19.—20. 6. ja 18. 6.—19. 6. suoritetuista betonivalutöistä saatiin poikkeuksellisesti maksaa säännöllisen työajan ulkopuolella suoritetuista kaikista työtunneista lain mukaan maksettavaa korotettua palkkaa vastaava korvaus sekä lisäksi korvaus työmatkaan käytetystä ajasta työehtosopimuksen 7 §:n 2 mom:n edellyttämällä tavalla ja että 3) palkkaus ja ylityökorvaukset edellä 1) kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa muuten määräytyvät työehtosopimuksen mukaan (8. 10. 2 453 §).

Liikennelaitoksen eräiden työntekijäin palkkauksen järjestely. Siltä ajalta, jolloin kaupungin liikennelaitoksen omisti yksityinen osakeyhtiö, periytyi määräys, joka voimassa olevaan kaupungin työntekijäin palkkasopimukseen sisältyen, sen 8 §:n mukaisesti oikeutti liikennelaitoksen kiihdytetyn työvauhdin perusteella korjauspajoissa sekä rata- ja huoltotyössä suorittamaan työntekijöille kohtuulliseksi harkitsemaansa erillistä markkamääräistä lisää, jonka suuruuden se oli velvollinen ilmoittamaan palkkalautakunnan toimistolle. Ko. lisiä oli viimeksi korotettu 23. 11. 1956 laitoksen johdon ja työntekijäin kesken tehdyllä sopimuksella siten, että korotuksen suuruus oli päivävuoroissa esimiesten kohdalla 15 mk, miespuolisten työntekijäin 10 mk ja oppilaiden 5 mk tunnilta, naisten palkkojen jäädessä ennalleen. Työntekijäin keskuudessa oli ilmennyt tyytymättömyyttä ko. sopimukseen nähden sekä uhkailuja, että työntekijät ryhtyvät istumalakkoon, minkä vuoksi palkkalautakunnan ja Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön kanssa oli käyty neuvotteluja em. markkamääräisten lisien järjestämiseksi molempia osapuolia tyydyttävälle pohjalle. Työntekijäpuolelta vaadittiin, että korotukset olisi ulotettava kaikkiin vuoroihin ja että naistyyntekijäin markkamääräistä lisää olisi myös korotettava. Kaupungin puolesta tarjottiin työntekijäpuolen valittavaksi kaksi vaihtoehtoa, joista toisen mukaan korotusta maksettaisiin vain päivä- ja iltavuorossa työskenteleville enemmän, toisen vaihtoehdon mukaan taasen maksettaisiin lisää kaikissa vuoroissa suhteellisesti vähemmän, mutta naisten palkkoja ei missään tapauksessa katsottu voitavan lisätä, koska näiden tuntipalkka jo oli 20 mk suurempi kuin muualla maksettavat naisten palkat. Koska työntekijäpuoli ei hyväksynyt kumpaakaan mainituista ehdotuksista, jotka merkitsivät kaupungin puolelta äärimmäisyysrajaa, katkesivat neuvottelut 7. 1. 1957 ja palkkalautakunta päätti ilmoittaa asian kaupunginhallitukselle tiedoksi (8. 1. — —).

Kaupungin ja Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön sekä liikennelaitoksen ja raitiotieliäisten ammattiosastojen välillä solmitussa sopimuksessa (19. 3. 748 §) sovittiin järjestöjen ja kaupungin välillä siitä, että toimitettaisiin puolueeton tutkimus sen seikan selvittämiseksi, oliko miespuolisten työntekijäin ansio sovitun markkamääräisten lisien korottamisen jälkeen vielä ko. laitoksessa jäänyt jälkeen kaupungin muissa laitoksissa vastaavanlaisissa töissä työskentelevien työntekijäin ansiotasosta. Tutkimus rajoitettiin koskemaan vanhempia ammattimiehiä erikseen mainituissa ammattiryhmissä. Kun tutkimuksen tulos oli saatu lasketuksi, suorittaisivat kaupungin ja Keskusjärjestön edustajat sovittelijan puheenjohtolla kiireellisesti tuloksen vertailun vastaavien liikennelaitoksen palveluksessa olevien työntekijäin päivävuorossa saavuttamaan lopulliseen tuntiansioon. Jos ko. tuntiansio liikennelaitoksessa todetaan tutkimuksen tuloksen osoittamaa keskituntiansiota alhaisemmaksi, korotetaan markkamääräistä lisää näiden työntekijäin kohdalla kaikissa vuoroissa siten, että heidän lopullinen tuntiansionsa päivävuorossa kohoa tutkimuksen osoittamaan keskituntiansioon, ei kuitenkaan enempään kuin 8 mk yli aikaisemmin sovitun määrän. 29. 3. 1957 pidetyssä kokouksessa valtion työriitojen sovittelija oli ilmoittanut, että suoritettu tutkimus oli osoittanut keskimääräiseksi tuntiansioksi 265:03 mk. Tutkimuksen tulos merkitsi sitä, että sovittuja markkamääräisiä lisiä oli liikennelaitoksessa korotettava tutkimusta tarkoittavan ryhmän osalta 3 mk:lla sekä muiden liikennelaitoksen työntekijäin prosenttiluvulla 1.15. Palkkalautakunta merkitsi tutkimuksen tuloksen tiedoksi ja päätti ilmoittaa liikennelaitokselle, että 19. 3. solmittu sopimus ei koskenut henkilökohtaisia palkkoja (2. 4. 900 §).

Rakennusviraston autokorjaamon työntekijäin työmaakokouksen osanottajat olivat

tehneet esityksen, että autonasentajille maksettava 10 %:n lisä maksettaisiin myös muille autokorjaamon työntekijöille. Palkkalautakunta päätti, että koska kaupunki oli työehtosopimussuhteessa Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön kanssa ja rakennusviraston autokorjaamon työntekijäin työmaakokouksen esitystä työehtosopimusta koskevana ei siten voitu ottaa palkkalautakunnan käsiteltäväksi, ettei esitys antanut aihetta toimenpiteisiin palkkalautakunnan taholta (26. 11. 2 913 §).

Työsopimussuhteessa olevan siivoojan palkan määrääminen. Valmistavan tyttöjen ammattikoulun porrassiivoojalle oli syyskuusta 1956 lähtien maksettu erehdyksessä hänen entinen palkkansa kaksinkertaisena. Ammattikoulun taholta oli pyydetty palkkalautakuntaa määrittelemään ko. palkka v:n 1956 alusta lukien kohtuulliseksi, koska v:n 1952 tariffi ei enää ollut pätevä ja erehdyksessä maksettu palkka oli liian korkea. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa tiedustelun johdosta, että huomioon ottaen siivoojien palkkauksessa tapahtuneen kehityksen olisi ko. siivoojan palkan tullut olla 1. 1. 1956 alkaen korkeintaan 10 530 mk ja 1. 7. 1956 alkaen 12 655 mk (26. 3. 801 §).

Suomen Merimies-Unioni oli tehnyt esityksen kaupungin satamajäänmurtajien palvelusväen palkkojen korottamisesta, minkä johdosta palkkalautakunta päätti kehottaa satamalaitosta kaupungin jäänmurtajien miehistöä koskevan työehtosopimuksen 1 §:n mukaisesti korottamaan kaupungin jäänsärkijöissä palvelevan miehistön palkkoja 1. 8. ja 1. 10. 1957 lukien valtion jäänmurtajien miehistön palkkauksen mukaisesti (10. 9. 2 214 §, 17. 12. 3 118 §).

Rakennusviraston tuntipalkkaisten mittausrakennusmiesten siirtämistä kuukausipalkalle koskeva asia. Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö mainitsi, että rakennusviraston palveluksessa työskenteli 16 mittausrakennusmiestä, joista 8 oli työehtosopimussuhteessa olevia kuukausipalkkaisia työntekijöitä muiden 8 ollessa työehtosopimussuhteessa olevia tuntipalkkaisia työntekijöitä. Koska heidän työnsä oli samanluontoista, olisi järjestön käsityksen mukaan myöskin palkkauksen oltava yhdenmukainen. Aikaisempaan ehdotukseensa viitaten Keskusjärjestö esitti, että tuntipalkkaiset mittausrakennusmiehet siirrettäisiin kuukausipalkalla työskenteleviksi työntekijöiksi. Rakennusvirasto oli ko. asian ollessa aikaisemmin käsiteltävänä esittänyt, että ne tuntipalkkaisista mittausrakennusmiehistä, jotka olivat yli kolme vuotta toimineet em. tehtävissä, saataisiin siirtää kuukausipalkalle. Kaupunginhallitus kuitenkin päätti 1. 12. 1955, ettei Keskusjärjestön silloinen esitys antanut aihetta toimenpiteisiin. Koska oli todettava, että mittausrakennusmiesten palkkauksessa oli olemassa epäkohta, kun kuukausipalkkaiset, joille maksettiin ikälisää vastaavat korotukset, ansaitsivat n. 230 mk/t ja tuntipalkkaiset korkeintaan 193: 25 mk/t, ehdotti yleisten töiden lautakunta, että tuntipalkalla työskenteleville mittausrakennusmiehille ryhdyttäisiin maksamaan ikälisiä vastaavia korotuksia kolmen, kuuden, yhdeksän ja kahdentoista palvelusvuoden jälkeen. Mittausrakennusmiesten palkka-asia oli useaan otteeseen ollut käsiteltävänä. Ensimmäisen kerran 11. 11. 1947 palkkalautakunta asettui esitykseen nähden kielteiselle kannalle. Asia palautettiin kuitenkin uuden lausunnon antamista varten siitä, minkä palkan mukaan mittausrakennusmiehet olisi palkattava, jos heidät siirrettäisiin kuukausipalkalle. Kaupunginhallitus yhtyi sitten yleensä tällöin tehtyihin ehdotuksiin. Kun myöhemmin oli otettu uusia tuntipalkkaisia mittausrakennusmiehiä kaupungin palvelukseen, oli asia uudelleen esillä palkkalautakunnassa 8. 11. 1955, jolloin todettiin, että mittausrakennusmiehet ovat siitä erikoisessa asemassa, että heidän palkkauksensa perustui kaupunginvaltuuston työehtosopimuksen ulkopuolella olevan henkilökunnan asemasta tekemän päätöksen mukaisesti tehtyihin henkilökohtaisiin työehtosopimuksiin ja että heillä kaupunginhallituksen päätöksen perusteella oli etuisuuksia, joita muilla työntekijöillä ei ollut, kuten esim. oikeus ikälisiä vastaaviin palkankorotuksiin. Kaupunginhallituksen päätös oli kuitenkin peräisin ajalta, jolloin kuukausipalkkaisuus katsottiin virkasuhteen tunnusmerkiksi ja ero oli lähinnä siinä, ettei lautakuntien tarvinut alistaa palkankorotuskysymyksiä kaupunginhallituksen harkittavaksi, vaan voivat ne itse ratkaista ko. kysymykset. Uuden virkasäännön voimaantultua ero oli käytännössä hävinnyt, koska työntekijäin palkan määrittely yksityistapauksissa nyt oli aina ao. lautakunnan tai laitoksen ratkaistavissa. Palkkalautakunta oli jo v. 1947 viittänyt siihen, että mittausrakennusmiehet oli periaatteessa luettava työntekijöihin ja heidän palkkauksensa järjestettävä työehtosopimuksen puitteissa sekä totesi, ettei ollut mitään aihetta laajentaa olemassa olevien poikkeusryhmien piiriä. Todettiin, että oli jouduttu vaikeaan tilanteeseen, kun kaupunginhallitus vastoin palkkalautakunnan kantaa v. 1948 siirsi silloin palveluksessa olleet mittausrakennusmiehet kuukausipalkalle. Mikäli näin meneteltäisiin kaikkiin

mittausmiehiin nähden, olisi tästä seurauksena, että myös näille olisi myönnettävä ikälisiä vastaavat palkankorotukset ja mikäli uusia tuntipalkkaisia mittausmiehiä otettaisiin kaupungin palvelukseen, heidänkin osaltaan tehtäisiin myöhemmin vastaavanlaisia esityksiä. Näin ollen olisi pidättäydyttävä uusien kuukausipalkkaisten työsuhteiden perustamisesta, jolloin vähitellen vanhempien mittausmiesten siirtyessä eläkkeelle voitaisiin mittausmiesten osalta päästä eroon koko kuukausipalkkajärjestelmästä. Samalla kun eo. päätettiin esittää lausuntona kaupunginhallitukselle, todettiin, ettei yleisten töiden lautakunnan esitys siitä, että ko. mittausmiehille maksettaisiin erityistä lisää, ollut mahdollista voimassa olevan työsuhteen puitteissa (19. 3. 736 §).

Traktorinkuljettajina toimineiden apumiesten palkkaus. Sairaалautakunta oli ilmoittanut, että Kivelän sairaalan kaksi ajokortin omaavaa apumiestä oli toiminut rakennusvirastosta lainaksi saadun traktorin kuljettajina, kun traktoria oli käytetty ruoan ja pyykin kuljettamiseen ym. sisäisiin kuljetuksiin. Lautakunta esitti, että ao. apumiehille saataisiin suorittaa traktorinkuljettajan palkka siltä ajalta, minkä he toimivat ko. tehtävässä. Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa ilmoittaa, että vastaavasti myönnettiin 18. 6. 1957 mainitun sairaalan apumiehille virkasäännön 33 §:n 2 mom:n nojalla autonkuljettajien palkkaedut heidän toimiessaan näiden vuosilomasijaisina. Vaikka tällä kertaa ei ollutkaan kysymys vuosilomasijaisuuden hoitamisesta, oli tapaus kuitenkin täysin verrattavissa em. asiaan ja koska järjestely kaupungin kannalta oli edullinen, päätettiin sairaалautakunnan esitystä puoltaa (9. 7. 1 791 §).

Varatyömaiden työntekijäin palkka- ym. edut. Varatyömaiden työntekijäin erät edustajat olivat kirjelmässään kiinnittäneet huomiota varatyömailla vallitseviin epäkohtiin esittäen näiden poistamista palkkauksen, suojapukujen saamisen, palkallisen sairausloman ym. osalta. Yleisten töiden lautakunnan antamassa lausunnossa osoitettiin, että työttömyystyömaiden palkkauksessa oli täysin noudatettu työehtosopimukseen liittyvän palkkasopimuksen määräyksiä. Samoin ilmoitettiin, että ko. työmailla oli annettu kumisaappaat työntekijöiden käyttöön töissä, joissa ne olivat olleet tarpeen; samoin oli myöhemmin kohtuussyistä ryhdytty antamaan suojapukuja ja kumikäsineitä töissä käytettäväksi. Kaupungin työntekijäin sairaus- ja haitausapusäännön 1 §:n mukaan sääntöä ei sovelleta muualta kuin kaupungin varsinaisilta työmailta työttömyystöihin siirrettyihin työntekijöihin, ellei näitä ole otettu palvelukseen erikoisammattimiehinä. Näin ollen sairausapusääntöä ei voitu yleensä soveltaa työttömyystyöntekijöihin, vaan oli heihin nähden noudatettava tältä osin työsuhtelakia. Valtioneuvosto oli 13. 2. 1954 kumottuaan aikaisemman päätöksensä määrännyt, että kuntien varatöissä oli noudatettava samoja palkkausehtoja kuin vastaavanlaisissa kunnan muissa töissä. Koska maininta »ym. työehtoja» oli jätetty pois, oli tällä ilmeisesti haluttu tuoda esiin se, ettei työttömyystöissä työskenteleville työntekijöille suoda niitä erinäisiä sosiaalisia etuja, joita kunnat antavat vakinaisille työntekijöilleen yli sen, mitä heille lain mukaan kuuluu. Sairausajan palkan osalta oli ko. etuja tulkittu siten, että kaupungin työttömyystöissä olevalle työntekijälle oli, jos hän sairastui kesken työpäivän tai työvuoron, suoritettava palkka työpäivän tai -vuoron loppuun, mutta että hänelle ei ollut suoritettava mitään muita sairauslomakorvauksia. Koska uusi työllisyyslaki ei ollut tuonut muutosta aikaisempiin ohjeisiin, oli todettava em. tulkinnan olevan edelleen voimassa. Edellä sanottuun vedoten päätettiin kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa ehdottaa, että ko. kirjelmän ei tulisi antaa aihetta toimenpiteisiin (12. 3. 668 §).

Uusi työpalkkatilasto. Kaupunginhallitus oli päättänyt hyväksyä palkkalautakunnan ehdottaman uuden työpalkkatilaston käytäntöön otettavaksi 1. 1. 1958 alkaen sekä kehottanut kaupungin virastoja ja laitoksia laatimaan ja lähettämään neljä kertaa vuodessa ko. tilaston palkkalautakunnalle ja tilastotoimistolle. Palkkalautakunta päätti antaa kaikille kaupungin virastoille ja laitoksille työpalkkatilastoon liittyvät, mm. määräaika, ammattiryhmittelyä ja työllisyystöitä koskevat yksityiskohtaiset ohjeet (12. 11. 2 790 §).

Oikeus virassa pysymiseen eroamisien saavuttamisen jälkeen myönnettiin 12 viranhaltijalle.

Raastuvanoikeuden siviilinotaarin eroamisikä. Raastuvanoikeuden siviilinotaari oli tiedustellut, milloin hänen oli pakko erota virastaan. Raastuvanoikeuden yleisjaosto oli ilmoittanut käsityksensä, että asianomaisen olisi erottava täyttäessään 67 vuotta. Raastuvanoikeuden työjärjestyksen perusteella ja neuvoteltuaan asiasta myöskin kaupungin lakimiehen kanssa palkkalautakunta katsoi, että koska ao. siviilinotaari oli osallistunut

raastuvanoikeuden istuntoihin toisella osastolla kerran viikossa, oli hänen katsottava toimineen apujäsenenä oikeudessa. Näin ollen esitettiin, että raastuvanoikeuden notaarit ovat eräässä mielessä oikeuden jäseniä ja heihin nähden oli, mitä eroamisikään tuli, voimassa yleisen lain säätämä tuomarin eroamisikä eli 70 vuotta. Näin ollen asianomaiselle päätettiin ilmoittaa, että hän oli velvollinen eroamaan virastaan vasta täytettyään 70 vuotta (5. 3. 616 §).

Virkojen täyttäminen. Palkkalautakunta myönsi useissa tapauksissa virastoille ja laitoksille oikeuden täyttää virkoja niitä haettavaksi julistamatta. Eräitä tällaisia laitosten anomuksia hylättiin, koska yleensä kaikki ylemmät virat oli julistettava haettaviksi.

Tervalammen työlaitoksen työnjohtajan viran täyttämiseen sitä haettavaksi julistamatta suostuttiin sillä edellytyksellä, että virkaan nimitettäisiin viran tilapäinen hoitaja.

Terveystieteiden lautakunta oli ilmoittanut, että kaupunginvaltuuston 9. 10. 1957 perustamaa toimistoapulaisen virkaa oli hoitanut tilapäisenä 8. 8. 1956 lähtien sama henkilö, joka silloin oli tullut siihen hakuteitse ja jota nyt anottiin saada nimittää virkaan sitä haettavaksi julistamatta. Palkkalautakunta päätti oikeuttaa tervetieteiden lautakunnan täyttämään perustetun uuden toimistoapulaisen viran sitä haettavaksi julistamatta edellyttäen, että siihen valitaan sama henkilö, joka oli aikaisemmin virkaa hoitanut (12. 11. 2 769 §).

Samoin meneteltiin tervetieteiden viraston 14. palkkaluokan toimistoapulaisen viran täyttämisen suhteen (30. 7. 1 970 §).

Ammattiopetuslaitosten johtokunta oli esittänyt, että tyttöjen ammattikoulun leipomossa täyttämättä oleva leipomonopettajan ja kondiittorin virka saataisiin täyttää virkaa haettavaksi julistamatta siten, että virkaa tähän asti hoitanut henkilö nimitettäisiin siihen 1. 1. 1957 lukien. Palkkalautakunta viittasi siihen, että milloin oli ollut kyseessä vaativampi virka, ei yleensä ollut annettu lupaa sen täyttämiseen haettavaksi julistamatta. Tästä syystä palkkalautakunta päätti hylätä esityksen ja kehottaa ammattiopetuslaitosten johtokuntaa julistamaan 20. palkkaluokan leipomonopettajan viran haettavaksi (11. 6. 1 531 §).

Samoin hylättiin rakennusviraston puhtaanapito-osaston käyttöinsinöörin viran täyttämistä haettavaksi julistamatta koskeva anomus (11. 6. 1 532 §).

Kirjastolautakunnan esityksen, joka koski sivukirjaston apulaissahtimestarin viran täyttämistä sitä haettavaksi julistamatta, palkkalautakunta päätti hylätä (26. 11. 2 926 §).

Eräissä tapauksissa puollettiin kaupunginhallitukselle laitosten anomuksia, jotka koskivat virkojen täyttämättä jättämistä (17. 12. 3 072, 3 074, 3 075 §).

Sivutoimen hoitamiseen myönnettiin oikeus 85 viranhaltijalle.

Kertomusvuoden aikana myönnettiin 144 viranhaltijalle *oikeus asua kaupungin hallinnollisen alueen ulkopuolella*.

Konekirjoituslisiä myönnettiin kertomusvuoden aikana 31 viranhaltijalle.

Järjestelytoimisto oli tiedustellut konekirjoituskokeita varten vahvistettujen sääntöjen tulkintaa siltä osin, mikä koski sanojen välin lyödystä ylimääräisestä välilyönnistä suoritettavaa pistelaskua. Järjestelytoimistolle annetussa lausunnossa palkkalautakunta päätti esittää, että kunkin sanan jälkeen lyödystä kahdesta välilyönnistä laskettaisiin vain yksi piste. Samalla lautakunta päätti selventää 28. 6. 1955 antamia ohjeita siten, että pistelaskua koskeva kohta muutetaan seuraavaksi: »Jokaisesta lyönnistä lasketaan yksi piste, paitsi isosta kirjaimesta, josta lasketaan kaksi. Jos s a n a n tai lauseen jälkeen on käytetty kahta välilyöntiä, lasketaan tästä kuitenkin ainoastaan yksi piste» (5. 3. 610 §).

Pikakirjoituslisiä myönnettiin 12 viranhaltijalle.

Leirirahan maksaminen viranhaltijoille ja työntekijöille. Lastensuojelulautakunta oli ilmoittanut, että eräissä tapauksissa järjestetään laitosten hoidokeille loma-aikoina leirejä tai retkiä, joiden ohjaajiksi oli komennettu ko. laitosten opettajia, ohjaajia tai hoitajia, jotka joutuivat kantamaan vastuun leireistä ja retkistä työaikoja noudattamatta. Toistaiseksi eivät nämä olleet saaneet komennusajalta erillistä korvausta, vaikka vaatimuksia oli esitetty mm. päivärahan saamisesta. Lastensuojelulautakunta esitti harkittavaksi, voitaisiinko leireille tai retkille määrätuille viranhaltijoille ja työntekijöille suorittaa leirirahana erillinen korvaus. Palkkalautakunta päätti esittää lausuntonaan kaupunginhallitukselle, että kaupungin laitosten leiri- ja retkitoiminta oli osoittautunut siksi sekavaksi ja hajanaiseksi, että se vaatisi perusteellista tutkimusta ja yhtenäisiä ohjeita, ennenkuin palkkiokysymys voisi saada lopullisen ratkaisunsa. Väliaikaistoimenpiteenä esitettiin,

että leiri- yms. matkoista aiheutuvien ylimääräisten kustannusten korvauksena suoritetaisiin näillä retkillä ohjaajina oleville viranhaltijoille leiripäivärahaa, jonka suuruus olisi perheellisille 40 % ja perheettömille 20 % kaupungin matkustussäännön mukaisesta päivärahasta vuorokaudelta tai sen osalta. Leiripäivärahan suorituksessa olisi otettava huomioon seuraavaa: 1) Matkan ao. viranhaltijan asunnosta retkeily- tai leiripaikalle tuli olla yli 10 km. 2) Virantoimituksen matkoinen tuli kestää vähintään 12 tuntia. Täysien vuorokausien yli menevän osan tuli olla, oikeuttaakseen leiripäivärahaan, vähintään 6 tuntia. 3) Ylityökorvauksia ei leiritoiminnasta suoritettu (20. 8. 2 030 §).

Luontoisedut. Lautakunta vahvisti kertomusvuonna lukuisia luontoisetukorvauksia. Eräissä tapauksissa esim. sairaalassa asuneet viranhaltijat oikeutettiin asumaan sairaalan ulkopuolella, jolloin asianomainen vapautettiin kokonaan luontoisetukorvauksista ja sai nostaa koko palkkansa rahana. Muutamille viranhaltijoille myönnettiin oikeus pitää luonaan asumassa joku sukulainen virka-asunnossa, sillä ehdolla ettei tälle annettu laitoksessa muita etuja. Yleensä luontoisetukorvaukset vahvistettiin väliaikaisesti siksi, kunnes luontoisetukorvausten uusi järjestely astuisi voimaan.

Kaupunginhallitus oli alistanut tutkittavakseen erään palolautakunnan päätöksen, joka koski eräiden palolaitoksen viranhaltijain määräämistä vapautuneisiin virka-asuntoihin. Palkkalautakunta merkitsi päätöksen tiedoksi ja vahvisti ko. luontoisetukorvaukset (19. 11. 2 839 §, 10. 12. 3 035 §).

Palkkalautakunta oikeutti useissa tapauksissa viranhaltijan, joka asui virka-asunnossa, pitämään luonaan asumassa sukulaista yleensä sillä ehdolla, ettei asianomaiselle koitunut tästä mitään etua sekä toisaalta sillä ehdolla, ettei ko. sukulainen nauttanut asuntoedun lisäksi muita etuja laitoksessa. Eräissä tapauksissa kaupunginhallitus oli päättänyt, että Kustaankartanon vanhainkodin taloudenhoitaja sai pitää luonaan asumassa serkkunsa pojan. Palkkalautakunta merkitsi päätöksen tiedoksi ja päätti, ettei ko. henkilö saanut asuntoedun lisäksi nauttia muita etuja laitoksessa (22. 10. — §, 5. 11. 2 719, 2 720 §, 12. 11. 2 786, 2 787 §).

Lastentarhain lautakunnan esityksen johdosta, joka koski keittäjän oikeuttamista pitämään luonaan miehensä edellisestä avioliitosta syntyneen pojan, palkkalautakunta päätti oikeuttaa ko. lastentarhan keittäjän pitämään luonaan virka-asunnossa mainitun lapsen 31. 12. 1957 saakka, siten, että häneltä oli perittävä aikaisemmin vahvistetun luontoisetukorvauksen lisäksi pojan ruokakorvauksena 25 mk arkipäivältä illallisaterialta sekä sunnuntai- ja juhlapäiviltä 125 mk päivältä (15. 10. 2 508 §, 12. 11. 2 775 §).

Luontoisetusäännön voimaan saattaminen. Sairaalamlautakunnan taholta oli esitetty, että kaupunginhallitus kiirehtisi luontoisetusäännön voimaan saattamista, koska sairaaloiden työvoimakysymys edellytti siivouskysymyksen ratkaisemista, jotta välttyttäisiin perustamasta uusia virkoja tarpeettomasti. Palkkalautakunnan toimisto ei ollut toistaiseksi voinut irroittaa tarvittavaa työvoimaa uuden luontoisetusäännön täytäntöönpanon vaatimiin tehtäviin. Mitä sairaaloiden asuntoloiden siivoukseen tuli, oli kaupunginhallitus jo 2. 12. 1954 päättänyt siivouksen supistamisesta Kivelän sairaalan asuntoloissa. Samalla oli sairaala-, lastensuojelu- ja huoltolautakuntaa kehoitettu harkitsemaan niiden alaisten laitosten puolesta suoritettavan henkilökunnan asuntojen siivouksen supistamista tai kokonaan lopettamista. Tällöin oli palkkalautakunta mm. ilmoittanut olevansa sitä mieltä, että siivouksen vähentäminen voisi edullisimmin tapahtua vähitellen siivoojatarpeen laitospuolella lisääntyessä, jolloin voitaisiin välttyä uusien virkojen perustamisesta. Sekä kunnalliskodissa että vanhainkodissa oli jo osittain luovuttu henkilökunnan asuntojen siivouksesta. Kuitenkin ilmaisten siivousvälineiden ja -aineiden luovuttaminen asuntoryhmien käyttöön sekä korvaukseton suursiivous kerran vuodessa katsottiin tarpeelliseksi, palkkalautakunta päätti jälleen puoltaa siivouksen supistamista, viitaten aikaisemmin antamaansa lausuntoon. Ateriakorvauksen määräämiseen nähden viitattiin kaupunginhallituksen päätökseen, jolla sairaalamlautakunnan esitys kertamaksuateriointiin siirtymisestä oli hyväksytty. Luontoisetusäännön 19 §:n mukaan oli viranhaltijoille tarjottavien aterioiden hinnat määriteltävä siten, että ateriaan käytettyjen ruoka-aineiden keskihintaan lisättiin 20 %. Tammikuussa 1957 tehtyjen laskelmien mukaan oli luontoisetukomitean mietinnössä ehdotettu ateriamaksuksi 65 mk, mutta palkkalautakunnan mielestä ei ollut mitään estettä ateriamaksun korottamiseksi jo nyt 55 mk:sta 65 mk:aan (2. 7. 1 723 §).

Suomen Laivanpäälystöliiton esitys ruoanpitokorvauksen maksamisesta j/s Otson päälli-

kölle. Liitto oli ilmoittanut saaneensa tietoonsa, ettei j/s Otson päällikölle makseta ruokarahaa aluksen ollessa kesäteloillaan tai avovesikauden aikana valmiustilassa mahdollista tarvetta varten. Laivanpäällystöliitto piti kuitenkin kiinni siitä, että ko. merikapteenille oli maksettava Helsingin kaupungin ja liiton välillä tehdyn sopimuksen mukaiset palkkaedut kokonaisuudessaan eikä vain palkan osalta. Satamalautakunta oli ilmoittanut, että 4. 8. 1955 kaupunginhallituksen tekemän päätöksen mukaisesti lautakunta oikeutettiin suorittamaan j/s Otson päällikkönä toimivalle apulaissatamakapteenille henkilökohtaisena palkanlisänä ao. päällikölle kuuluvan sopimuspalkan ja apulaissatamakapteenin viran kokonaispalkan välinen erotus Otson toimintakausien väliseltä ajalta 1. 6. 1955 alkaen. Koska sellainen järjestelmä, että apulaissatamakapteeni toimi jäänsärkijä Otson päällikkönä, oli kaupungille edullinen, oli satamalautakunnan käsityksen mukaan kohtuullista, että ko. viranhaltija saisi sikäli kuin toimii mainitun aluksen päällikkönä tämän toimen mukaiset palkkaedut kokonaisuudessaan kautta vuoden ja myöskin rahapalkan lisäksi vapaan ravinnon vastikkeena suoritettavan ruoanpitokorvauksen. Palkkalautakunta asettui tähän nähdessä sille kannalle, ettei kaupunki ollut velvollinen suorittamaan erityistä korvausta kautta vuoden mainitulle päällikölle, joka tässä toimeksaan ei ollut vakinaisesti palkattu, mutta kun kuitenkin puolta pienemmän laivan m/s Turson vakinaisen päällikön palkka korvauksineen oli suurempi kuin Otson päällikölle suoritettu, voitiin kohtuussyistä puoltaa esitystä, jonka mukaan apulaissatamakapteenille saatiin suorittaa henkilökohtaisena lisänä mainittu kokonaispalkan erotus toimintakausien väliseltä ajalta. Mitään velvollisuutta kaupungilla ei myöskään ollut suorittaa vaadittua ruoanpitokorvausta aluksen toimintakausien väliajoilta, jolloin apulaissatamakapteeni ei ollut laivan päällikkö, vaan hoiti omaa virkaansa. Ilmeisesti ei myöskään ollut olemassa sellaisia kohtuussyitä, joilla sen maksamista voitaisiin perustella. Näin ollen palkkalautakunta päätti Suomen Laivanpäällystöliitolle ilmoittaa, ettei liiton tekemä esitys ko. korvauksen maksamisesta antanut aihetta toimenpiteisiin (2. 4. 893 §).

Laivanpäällystöliitto oli valittanut palkkalautakunnan em. päätöksestä kaupunginhallitukseen esittäen valituskirjelmässään mm. seuraavaa: j/s Otson päällikkö toimii aluksen päällikkönä ei ainoastaan sinä aikana, jolloin alus suorittaa varsinaisia tehtäviään, vaan myöskin muuna vuodenaikana. Näihin tehtäviin kuuluu mm. 1) aluksen turvallisuuden valvominen, 2) yleisen järjestyksen valvominen miehitetyssä aluksessa, 3) korjaussuunnitelman laatiminen ja sen suorittamisen valvonta, 4) laivaväen töiden johtaminen, 5) määräaikaishuoneistuksen ja tilityksen laatiminen. Lisäksi liitto mainitsi, että em. työt edellyttivät päivittäistä työtä aluksessa. Siinä toimi ympärivuotisessa työsuhteessa päällikön lisäksi 8 muuta henkilöä, joille kaikille maksettiin sopimuksenmukaisesti ruoanpitokorvaukset. Liitto uudisti anomuksensa, että j/s Otson päällikölle maksettaisiin ympärivuotisena korvauksena ruoanpidosta sama korvaus, mikä kulloinkin on voimassa valtioneuvoston päätöksen mukaisesti merimiesten vuosilomapalkkaan sisältyvästä vapaan asunon ja ravinnon vastikkeesta. Satamalautakunta ilmoitti kohtuussyistä puoltavansa ko. korvauksen maksamista. Palkkalautakunta päätti edelläeselostettujen perustelujen nojalla ilmoittaa, ettei sen mielestä ollut olemassa aihetta palkkalautakunnan 2. 4. tekemän päätöksen muuttamiseen, joten valitus olisi, mikäli kaupunginhallitus katsoi olevan aihetta ottaa sen käsiteltäväkseen, hylättävä (18. 6. 1 598 §).

Vuokratkorvaukset. Sähkölaitoksen käyttöinsinöörille oli vuokrattu huoneisto käypää vuokraa vastaan, osoite Pääskylänkatu 15 B 2. Teollisuuslaitosten lautakunta pyysi kaupunginhallitusta määräämään perittävän vuokran suuruuden. Kiinteistöviraston talosastolta saadun tiedon mukaan käypää vuokraa määrättäessä suoritettiin jokaisen huoneiston arviointi erikseen, jolloin otettiin huomioon huoneiston sijainti, kunto, laatu ja mukavuudet. Annettavassa lausunnossa palkkalautakunta päätti esittää, että vuokraa määrättäessä voitaisiin ottaa huomioon myös kaasulaitoksen läheisyydestä johtuva noen ja hajun tuottama haitta ja talo-osaston määräämästä vuokrasta vahvistaa käyväksi vuokraksi esim. 80 % (18. 6. 1 600 §).

Sähkölaitoksen päivystäjille oli vuokrattu huoneistoja talosta Kivelänk. 5—7 luontoisetuvuokrasta, kun sen sijaan sellaisille viranhaltijoille tai työntekijöille, joille ei ollut määrätty ko. talosta asuntoa virkahuoneistoksi, vuokra oli vahvistettu ns. käyvän vuokran mukaan sillä edellytyksellä, että he sitoutuvat olemaan ao. laitoksen käytettävissä varsinaisen virka-ajan ulkopuolella. Näin ollen käytäntö oli ollut hyvin erilaista, mutta koska samassa talossa asuvilla ja samassa asemassa olevilla tulisi olla samanlaiset edut,

päätettiin kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa esittää, että ko. työntekijöillekin, joille ei voitu määrätä virka-asuntoa, vahvistettaisiin päivystysvelvollisuuden perusteella luovutettavista asunnoista vuokra, jonka pohjana oli käytetty luontoisetukorvauserusteita (22. 10. 2 585 §).

Puhelumaksujen suorittaminen viranhaltijan käytössä olevasta puhelimesta. Sairaala-lautakunta oli tiedustellut, oliko Nikkilän sairaalan viranhaltijain, joiden asuntoon oli hankittu puhelimet virkatehtävien hoitoa varten, maksettava itse kaikki puhelut myöskin niissä tapauksissa, jolloin he olivat pakotettuja soittamaan virka-asioissa hoitokoteihin ja sairaalaan. Sairaala-lautakunta piti kohtuuttomana tällaista menettelyä ja ehdotti, että kaupunki maksaisi puolet Nikkilän sairaalan perhe- ja sosiaalihoitajien kaupunkipuheluista perusmaksujen lisäksi. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa lausuntonaan kaupunginhallitukselle, että luontoisetusäännon 35 §:n mukaan ko. virkapuhelimesta voitiin suorittaa vain neljännesvuosimaksut tai muunlaiset perusmaksut (29. 10. 2 676 §).

Palkkalautakunta päätti merkitä tiedoksi kaupunginhallituksen päätöksen osuuspuhelimien hankkimisesta kahdelle kaupunginkätilölle ja ilmoittaa, ettei em. kätilöiltä ole perittävä heidän käytössään olevista kaupungin osuuspuhelimesta otettuja kaupunkipuhelujen maksuja 1. 10. lukien (15. 10. 2 540 §).

Kaupunginkätilön puhelujen korvaaminen. Terveystoimilautakunta oli ilmoittanut, että kaupunginkätilöt oli 5. 4. 1956 velvoitettu suorittamaan käytössään olevista kaupungin osuuspuhelimesta ottamiensa puheluiden maksut II vuosineljänneksestä alkaen v. 1956. Tapanilan äitiysneuvolapiirissä toimiva kaupunginkätilö oli joutunut maksamaan huomattavasti korkeammat puhelukorvaukset kuin vastaavasti muut siitä syystä, että hänen, saadakseen yhteyden oman toimintapiirinsä äiteihin oli otettava puheluja oman keskuksensa ulkopuolelle, koska puhelinverkostopiiri ei käynyt yhteen kätilön huoltopiirin kanssa. Hänen suorittamansa puhelumaksut olivat v. 1956 ajalta 2. 5. — 1. 8. 4 990 mk ja ajalta 1. 8. — 1. 11. 3 300 mk eli yht. 8 290 mk, kun sen sijaan muiden kätilöiden puhelumaksut olivat keskimäärin neljännesvuodessa n. 850—1 000 mk. Lautakunta esitti, että ko. viranhaltijan käytössä olevan puhelimen puhelumaksuista korvattaisiin $\frac{2}{3}$ 1. 1. 1957 alkaen. Uuden luontoisetusäännon 35 §:n mukaisesti poikkeuksena oli otettava huomioon seuraavat määräykset: »1) Milloin viranhaltijan käytettäväksi on lain mukaan asetettava vapaa puhelin, kaupunki maksaa perusmaksujen lisäksi myöskin kaikki kaupunkipuhelut. — » Edelleen määrättiin 36 §:ssä, että »milloin viranhaltija joutuu välttämättömissä virka-asioissa puhumaan ulkolinja- tai kaupunkipuheluja muusta kuin virkapaikan tai asunnon virkapuhelimesta, ao. virasto tai laitos maksaa nämä puhelut hyväksyttyjä laskuja vastaan. Joskaan hyväksyttyä luontoisetusääntöä koskevia täytäntöönpanomääräyksiä ei vielä ollut annettu, olisi kuitenkin tässä säännössä mainittuja periaatteita jo noudatettava. Näin ollen palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että mainittua kaupunginkätilöä koskevaa tapausta ratkaistaessa olisi sovellettava uuden luontoisetusäännon 35 §:n 1 mom:n 1 kohdan sekä 36 §:n määräyksiä (2. 7. 1 708 §).

Asunnon vaihdosta aiheutuvien puhelinkustannusten suorittaminen. Hankintatoimisto oli tehnyt esityksen, jossa käsiteltiin kysymystä siitä, kenen oli suoritettava puhelimen vaihdosta asunnon muuton yhteydessä aiheutuvat kustannukset. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa lausuntonaan kaupunginhallitukselle, että kaupungin virkapuhelinten haltijoiden olisi itse suoritettava asunnon vaihdosta aiheutuneet puhelimen siirtokustannukset, milloin kysymyksessä ei ollut kaupungin toimesta tapahtunut virka-asunnon vaihto (3. 12. 2 982 §).

Asunto-oikeuden myöntäminen työsopimussuhteessa oleville. Kustaankartanon vanhainkodin taloudenhoitaja oli anonut asunto-oikeutta työsopimussuhteessa oleville keittiö-apulaiselle ja kanttiininhoitajan apulaiselle. Johtokunta oli puoltanut anomusta. Palkkalautakunnan taholta huomautettiin, että koska kyseessä oli työsopimussuhteessa olevat henkilöt, ei uusi luontoisetusääntö koskisi heitä. Asunto-oikeuden myöntäminen kuului kaupunginhallitukselle ja sille annettavassa lausunnossa palkkalautakunta päätti puoltaa anomusta siten, että asunnot luovutettaisiin käypää vuokraa vastaan (17. 12. 3 081 §).

Eräiden viranhaltijain sairaalan vuodevaatteiden käyttämistä koskeva anomus. Nikkilän sairaalan mielisairaanhoitaja ja -hoitajatar olivat anoneet, että he mentyään naimisiin saisivat käyttöönsä sairaalan linavaatteet. Kumpikin asui edelleen yksinäisille tarkoitettussa huoneessa, joten heillä oli samat asunto-olosuhteet kuin yksinäisilläkin. Sairaalan taloudenhoitaja viittasi kaupunginhallituksen 29. 11. 1956 tekemään päätökseen, jonka

mukaan avioliitossa oleville viranhaltijoille ei 1. 1. 1957 jälkeen saanut luovuttaa luontoisetukorvausta vastaan vuodevaatteita. Eräissä tapauksissa ko. päätös vaikutti kuitenkin epäoikeudenmukaiselta, sillä jos molemmat aviopuolisot olivat toimesta eikä heille ollut kyetty antamaan perheellisten asuntoa, katsoivat he olevansa oikeutettuja samoihin luontoisetuihin kuin yksinäisetkin viranhaltijat. Sairaalamautakunta ei mielestään em. päätöksen huomioon ottaen katsonut voivansa puoltaa anomusta. Palkkalautakunta asetui kuitenkin sille kannalle, että kaupunginhallituksen mainittu päätös tarkoitti perheasunnoissa asuvia viranhaltijoita eikä yksinäisille henkilöille tarkoitetuissa asunnoissa asuvia, lukuun ottamatta jaettuun huoneeseen oikeutettuja aviopuolisoita. Näin ollen katsottiin, että niin kauan kuin aviopuolisot joutuivat asumaan erikseen yksinäisen henkilön huoneessa, he olivat kumpikin oikeutetut saamaan myös yksinäisille kuuluvat luontoisedut vuode- ja linavaatteineen sekä kalustoineen, minkä mukaisesti päätettiin antaa lausunto kaupunginhallitukselle (9. 7. 1 780 §).

Luontoisetukorvauksen osuus palkasta. Eräät kansakoulunopettajat olivat valittaneet lääninhallitukseen ja pyytäneet kaupungin velvoittamista suorittamaan heille v:lta 1954 saamatta jääneenä palkkana 8 285 mk/kk. Palkkalautakunta katsoi 14. 2. 1956 antamassaan päätöksessä, että kaupunki oli maksanut ko. vuodelta riittävän palkan, eikä näin ollen ollut enää velvollinen suorittamaan lisää luontoisetukorvausta. Lääninhallitus oli kuitenkin antamassaan päätöksessä maininnut, että Helsingin kaupungin kansakoulunopettajille maksama korvaus saamatta jääneistä luontoiseduista ei vastannut käypää hintaa ja näin ollen oli velvoittanut kaupungin maksamaan ko. opettajille lisää palkkaa luontoisetujen osalta 57 426 mk v:lta 1954 kullekin. Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa ehdottaa, että em. päätöksestä valitettaisiin korkeimpaan hallinto-oikeuteen (12. 2. 420—423 §).

Ko. neljä kansakoulunopettajaa olivat myöskin valittaneet em. lääninhallituksen päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Annettavassa lausunnossa palkkalautakunta päätti esittää valitukset hylättäviksi (9. 4. 947 §).

Työtakkien hankkiminen huoltoviraston arkistossa ym. työskenteleville viranhaltijoille.

Huoltotoimen toimitusjohtaja oli maininnut, että toimistoapulaisten työ arkistossa oli pölyistä ja likaista muuhun toimistotyöhön verrattuna. Kun toimistoapulaisten virkatyössä käyttämä vaatetus ei ollut tarkoitettu ko. likaista työtä varten, olisi kohtuullista, että heille vaatetuksen suojaksi hankittaisiin työtakit. Hankintatoimisto huomautti anomuksen johdosta, että ns. työtakkikysymys oli useaan otteeseen ollut esillä viime vuosina mutta siihen nähden oli aina päädytty kielteiseen tulokseen. Hankintatoimiston jakelusta huolehtivat toimistoapulaiset joutuivat useita kertoja päivässä käymään asiakirjavarastossa, joissa asiakirjat ovat pölyisiä, joten vaatteet likaantuvat helposti niitä käsiteltäessä. Tämän vuoksi oli ehdotettu, että arkistossa tms. paikassa työskenteleviä varten saataisiin työtakkeja, jotka eivät olisi henkilökohtaisessa käytössä, vaan säilytettäisiin arkistossa. Palkkalautakunnan taholta huomautettiin, että valtuuston vahvistaman luontoisetusäännön 27 §:ssä määrätään, että »Suojakäsiineitä ja -jalkineita sekä suojavaateetusta voidaan antaa (maksutta) sellaisten viranhaltijoiden käyttöön, joiden työ kuluttaa ja liikaa vaatteita tavallista enemmän — —» Suojavaatetuksen antamiseen oli yleensä suhtauduttu melko kielteisesti. Ainoastaan todella likaisessa työssä oli näitä annettu, esim. teollisuuslaitosten konemestareille. Mainitun säännön ko. kohta edellytti, että työ oli vaatteita kuluttavaa ja likaavaa, minä arkistotyötä tuskin voitiin pitää, niin että ainakin toinen edellytys puuttui. Näin ollen kaupunginhallitukselle päätettiin esittää ehdotus hylättäväksi (9. 7. 1 796 §).

Työpukujen pesettäminen. Suomen Lastenhoitajayhdistys oli anonut, että sen jäsenille, jotka toimivat lastenseimissä, myönnettäisiin oikeus pesettää työpukunsa maksuttomasti laitoksen pyykissä, kuten sairaaloissa ja lastenkodeissakin tapahtui. Koska lastentarhoilla ja -seimillä ei ollut omia pesuloita, olisi henkilökunnan työpukujen pesettäminen tuottanut niille vaikeuksia samoin samanlaisten mahdollisuuksien järjestäminen kaikille erilaisissa olosuhteissa työskenteleville lastenseimien hoitajille, joten palkkalautakunta päätti hylätä anomuksen (3. 12. 2 992 §).

Viranhaltijain ja työntekijäin ruokailusta perittävä korvaus. Tervalammen työlaitoksessa oli peritty ruokailuun oikeutetuilta viranhaltijoilta ja työntekijöiltä 3 000 mk kuukaudessa kahdesta aterista ja aamupuurosta. Johtokunta esitti, että entisestä luontoisetuvastikkeeseen perustuvasta ruokailujärjestelmästä luovuttaisiin ja siirryttäisiin ns.

arterialipukejärjestelmään. Uuden luontoisetusäännön 22 §:n mukaisesti »laitoksessa tilapäisesti virantoimituksessa oleva toisen kaupungin laitoksen viranhaltija on oikeutettu käyntiaikanaan ruokailemaan laitoksessa yleistä ateriamaksua vastaan». Palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa puoltaa johtokunnan ehdotusta sekä esittää, että arterialipukkeen hinnaksi toistaiseksi määrättäisiin 100 mk. Samalla olisi vahvistettava jo tässä yhteydessä ja olemaan voimassa siihen asti, kunnes uusi luontoisetusääntö tulee voimaan, yleispäätös toisessa laitoksessa tilapäisesti ruokailevalta peritävistä korvauksesta (17. 12. 3 114 §).

Oman mopedin käytöstä virkamatkoihin maksettava korvaus. Kiinteistölautakunta oli tiedustellut, olivatko kaksi metsänvartijaa, jotka käyttivät omaa mopediaan työmatkoihin, oikeutetut saamaan saman korvauksen, 5 mk/km, kuin mikä oli vahvistettu oman moottoripyörän käyttökorvaukseksi. Kaupunginhallitus oli 12. 5. 1955 vahvistanut em. korvauksen palkkalautakunnan silloin järjestelytoimiston lausunnon pohjalla puoltaman määrän mukaiseksi. Nyt esillä oleva kysymys tarkoitti ilmeisesti sitä, oliko mopedia pidettävä moottoripyöränä vai vahvistettava sille erikseen pienempi kilometrikorvaus. Koska autokatsastuskonttorin ilmoituksen mukaan käyttökustannukset ko. moottoripolkupyörän osalta vastaavat täysin pienempien moottoripyörien kustannuksia, päätti palkkalautakunta kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossaan puoltaa kiinteistölautakunnan esitystä 5 mk:n suuruisen kilometrikorvauksen suorittamisesta myös moottoripolkupyörän käyttäjille (29. 10. 2 679 §).

Vuosilomaoikeutta ja sen korvaamista koskevia kysymyksiä. Raastuvanoikeuden nuorempi oikeusneuvosmies oli ilmoittanut, että häneltä oli jäänyt saamatta osa vuosilomasta v:sta 1953 alkaen, syystä että hän ei ollut huomannut ajoissa esittää selvitystä palveluksesta Helsingin evankelis-luterilaisten seurakuntien kirkkokonttorissa. Tämä aika huomioon otettuna hän olisi ollut oikeutettu 36 työpäivän lomaan. Koska hän katsoi menettäneensä oikeuden lomakorvaukseen muilta vuosilta, anoi hän saamatta jääneen loman osalta korvausta vuosilta 1955 ja 1956. Raastuvanoikeus oli pyytänyt kaupunginhallitukselta lupaa saada suorittaa ko. viranhaltijalle em. vuodelta 11 työpäivän ja v:n 1956 vuosiloman osalta 9 päivän palkan. Palkkalautakunnan taholta huomautettiin, että virkasäännön 38 §:n mukaan sovelletaan vuosilomakorvausta määrättäessä työntekijäin vuosilomalain säännöksiä korvattavien työpäivien määrää lukuun ottamatta. Ko. lain 13 §:ssä säädetään: »Työntekijän oikeus palkkaan tai korvaukseen vuosiloman ajalta — — — on rauennut, jos kannetta ei ole nostettu vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona vuosiloma olisi ollut annettava tai työsuhde on päättynyt». Virkasäännön 37 §:n mukaan vuosiloma oli yleensä annettava 15. 5. — 15. 9. välisenä aikana. Jos vuosiloma oli 25 työpäivää pitempi, saatiin ylimenevä osa tai osa siitä antaa kalenterivuoden kuluessa muulloin kuin yleisenä lomanantoaikana. Ainoastaan poikkeustapauksessa viranhaltijan nimenomaisella suostumuksella saatiin loman osa antaa viimeistään seuraavan vuoden toukokuun 15 p:ään mennessä. Näin ollen oli siis virkasäännön mukaan loma annettava viimeistään kalenterivuoden loppuun mennessä ja vuosilomakorvaus vanheni siten ko. vuoden päättymispäivästä lukien. Ao. henkilön olisi siten ollut anottava v:n 1955 vuosiloman saamatta jääneestä osasta korvausta viimeistään 31. 12. 1956. Kun näin ei ollut tapahtunut, oli hän menettänyt oikeuden tältä osin. Sen sijaan oli hän oikeutettu 9 työpäivältä laskettuun korvaukseen saamatta jääneen loman osalta v. 1956 (9. 7. 1 797 §).

Kivelän sairaalan kemisti oli ollut opintolomalla 1. 10. 1956 — 31. 3. 1957 välisen ajan, jolloin hänellä oli oikeus nostaa 60 % palkastaan. Vuosilomia järjestettäessä aiottiin ko. kemistille aluksi antaa hänen virkavuosiensa edellyttämä kuukauden kesäloma, koska katsottiin, että opintomatka, jonka ajalta kaupunki maksoi osan hänen palkastaan, ei kuulunut virkasäännön 36 §:n tarkoittamaan »muun yksityisasian takia myönnetyn virkaloman» ryhmään, mikä vähentäisi normaalin vuosiloman pituutta. Kun sitten sairaalan taloudenhoitaja kuitenkin tiedusteli palkkalautakunnan sihteerin mielipidettä ko. loman suhteen, esitti tämä käsityksensä, että mainittu loma oli laskettava »muun yksityisasian» luontoiseksi. Tämän johdosta ao. kemistin vuosiloma vastaavasti lyhennettiin siitä johtuvine jo saadun palkan takaisinerimisineen, mistä hän itse ei kuitenkaan ajoissa saanut tietoa. Virkasäännön 36 §:n 4 mom:n mukaan viranhaltija ei ole ollut kaupungin työssä niinä kuukausina, jolloin hän on ollut muun yksityisasian kuin sairaudesta ym. johtuneen työkyvyttömyyden takia virkalomalla. Vuosiloman pituutta laskettaessa ei vaikuta asiaan, onko asianomainen saanut palkkaetuja ko. virkaloman ajalta. Anomuk-

sen johdosta, joka koski liikaa maksetun palkan takaisin perimistä, palkkalautakunta päätti lausunnossaan kaupunginhallitukselle esittää anomuksen hylättäväksi (8. 10. 2 441 §).

Liikennelaitos oli ilmoittanut, että vt. toimitusjohtaja ja vt. apulaisjohtaja eivät olleet voineet suuren työmääränsä takia käyttää heille kuuluvaa vuosilomaa kokonaisuudessaan. Tämän vuoksi laitos esitti, että ko. viranhaltijoille saataisiin korvata heidän edellisen loma-vuoden lomistaan jäljelle jäävät osat rahassa. Palkkalautakunta totesi tehdyn ehdotuksen johdosta, että liikennelaitoksen toimitusjohtajan ja liikennepäällikön virat olivat jatkuvasti täyttämättä ja laitos oli tämän vuoksi joutunut turvautumaan väliaikaisiin viransijaisiin, mistä syystä oli ymmärrettävää, että aiheutui asioiden ruuhkautumista, koska sanotut viranhaltijat eivät olleet täysin perehtyneitä kaikkiin tehtäviin. Näin ollen katsottiin, että kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa voitiin puoltaa ko. esitystä pitämättä jääneen vuosiloman korvaamisesta rahassa (16. 4. 1 047 §).

Malmin Sähkölaitos Oy:n verkosto siirtyi kaupungin sähkölaitoksen omistukseen v:n 1956 alusta, samalla siirtyi myöskin joukko työntekijöitä kaupungin sähkölaitoksen palvelukseen. Mitään yksityiskohtaista sopimusta heidän työsuhteensa jatkuvuudesta ei tällöin tehty. Myöhemmin oli syntynyt epätietoisuutta siitä, oliko eräiden siirtyneiden työntekijäin kohdalla Malmin sähkölaitoksella palveltu aika luettava heille hyväksi vuosilomia laskettaessa. Työntekijäin vuosilomasääntö edellytti, että kaupungin haltuun siirtyneen yrityksen työntekijät olivat tämän yrityksen palveluksessa välittömästi ennen kaupungin palvelukseen tuloaan. Maaliskuussa 1956 puhjenneen yleislakon sekä eräiden linjapiirien perustamiseen liittyneiden järjestelyjen vuoksi siirtyi eräiden työntekijäin tulo kaupungin palvelukseen myöhemmäksi. Tämän johdosta syntyi vaikeuksia määrätä aikarajaa, mihin mennessä siirtymisen olisi pitänyt tapahtua, jotta se voitaisiin katsoa välittömäksi. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa teollisuuslaitosten kassa- ja tilivirastolle, että virkasäännön mukaan kaupunginhallituksen harkinnasta riippuu, luetaanko viranhaltijan ikälisään oikeuttavaksi palvelusajaksi koko se aika tai osa siitä, jonka hän on ollut kaupungin haltuun siirtyneen yhtiön tms. palveluksessa, mikäli viranhaltija välittömästi tai viimeistään kahden kuukauden kuluessa siirron tapahduttua on tullut kaupungin palvelukseen. Työntekijäin vuosilomasääntö ei sen sijaan mainitse selvää aikamäärää ko. suhteessa. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa teollisuuslaitosten kassa- ja tilivirastolle, että yhdeksän nimeltä mainitun työntekijän, jotka olivat siirtyneet Malmin Sähkölaitos Oy:n palveluksesta kaupungin palvelukseen, aikaisempi palvelus Malmin Sähkölaitoksessa saatiin ottaa huomioon työsuhteen jatkumisaikaa vuosilomaa varten laskettaessa, kuitenkin vuosilomasäännössä mainituin rajoituksin (30. 7. 1 960 §, 20. 8. 2 026 §, 10. 9. 2 215 §).

Teurastamon käyttöpäällikön pitämättä jääneen vuosiloman korvaamisesta palkkalautakunta päätti lausuntonaan kaupunginhallitukselle esittää, että asianomaiselle olisi virkasäännön 37 §:n 1 mom. ja 38 §:n 1 mom. mukaan maksettava vuosiloman korvauksena 21 työpäivän palkka, jonka suorittaminen kuului teurastamolle ilman siitä tehtyä eri päätöstä (20. 8. 2 023 §, 3. 9. 2 186 §).

Sairaalalautakunnan esityksen johdosta palkkalautakunta päätti myöntää Marian sairaalan kertausharjoituksiin osallistuvan tp. apulaislääkärin sijaisen palkkaamista varten ajaksi 3. — 28. 9. tarvittavan määrärahan ilmoittaen samalla, että puuttuva määrä oli maksettava ao. apulaislääkärin säästyneestä palkasta (10. 9. 2 222 §).

Sairaalalautakunnalle päätettiin ilmoittaa, että mikäli Kivelän sairaalan neljä apumiestä määrättiin sairaalan autonkuljettajien vuosilomasijaisiksi ajalla 3. 6. — 11. 9., saatiin heille maksaa sijaisuusajalta autonkuljettajan viran mukainen palkka mahdollisine ikälisineen (18. 6. 1 615 §).

Sairauslomasijaisten palkkaamiseen myönnettiin tarvittava määräraha 712 tapauksessa. Jatkettua sairauslomaa myönnettiin 50 viranhaltijalle.

Sairauslomasijaisten palkkaamiseen käytetyt määrärahat jakaantuivat eri laitosten ja virastojen kesken seuraavasti:

	Mk		Mk
Revisiolaitos	244 035	Palkkalautakunta.....	41 040
Hankintatoimisto	321 035	Maistraatti.....	427 190
Tilastotoimisto	221 870	Ulosottolaitos	490 040
Rahatoimisto	713 950		

	Mk		Mk
Toisen kaupunginvoudinkonttori	375 230	Veneeristen tautien poliklinikat	57 260
Rikostuomioiden toimeenpanijan konttori	444 230	Äitiys- ja lastenneuvolat	2 579 520
Helsinki — Huopalahden kaupunginvoudinkonttori	79 640	Sairaalan tilivirasto.....	81 170
Helsinki-Malmin kaupunginvoudinkonttori	328 020	Sielullisesti sairaiden huoltolaitokset	70 410
Rakennustarkastustoimisto	169 885	Lastensuojelulautakunta	850 640
Raastuvanoikeus	2 213 120	Lastenhuoltolaitokset	2 769 440
Syyttäjäistö.....	352 925	Lastenhuoltolaitosten tilat	11 200
Raastuvanoikeuden arkisto ja puhtaaksikirjoituskanslia ...	398 510	Työnvälitystoimisto	178 080
Poliisilaitos	8 935	Suomenkielinen työväenopisto	9 220
Terveystieteiden lautakunta ja sen toimisto	574 260	Valmistava poikien ammattikoulu	338 765
Terveystieteiden tutkimusten laboratorio	55 650	Valmistava tyttöjen ammattikoulu	309 020
Eläinlääkintäosasto	14 490	Kotitalouslautakunta	85 725
Maidontarkastamo	661 950	Lastentarhain lautakunta	19 080
Desinfioimislaitos	6 300	Kaupunginkirjasto	1 800 540
Kouluhammasklinikka	334 830	Kaupunginorkesteri	764 420
		Kiinteistövirasto	244 335
		Rakennusvirasto	600 860
		Satamalaitos	31 815
		Teurastamo	24 070

Sairausloma-ajan palkkaedut. Raastuvanoikeuden yleisjaosto oli tiedustellut, minkä suuruinen palkka raastuvanoikeuden vahtimestarille oli maksettava vuosiloman ajalta, kun hän oli ollut sairauslomalla täysin palkkaeduin ajan 1. 11. — 10. 11. 1956 sekä samoin 2. 5. — 21. 6. 1957 välisen ajan. Lisäksi hän oli ollut sairauslomalla ajan 22. 6. — 15. 7. 1957 oikeuksin $\frac{2}{3}$ peruspalkasta. Palkkalautakunta huomautti, että virkasäännön 37 §:n 6 mom:n mukaan sairaudesta aiheutuvan yli 12 kk jatkuvan virkavapauden ajalle sattuvan vuosiloman palkka maksetaan samansuuruisena kuin sairauslomasta 39 §:ssä oli määrätty. Ainoastaan siinä tapauksessa, että sairausloma ylittää 12 kk, voi osapalkan maksaminen tulla kysymykseen. Koska ko. vahtimestarin sairausloma alitti 12 kk, oli hän oikeutettu täysiin palkkaetuihin vuosiloman ajalta, mikä päätettiin ilmoittaa raastuvanoikeudelle (23. 7. 1 905 §).

Liikennelaitoksen taholta oli tiedusteltu, oliko sairausloma-ajan palkka maksettava rahastajalle, joka oli otettu laitoksen palvelukseen 21. 4. 1956 ja joutui suorittamaan asevelvollisuuttaan 19. 9. 1957, kun hänet oli vapautettu asevelvollisuudesta kahdeksi vuodeksi sairauden takia (ischias). Laitoksen lääkäri oli tarkastuksessa todennut asianomaisen olevan sairauden vuoksi kykenemätön virkaansa hoitamaan. Palkkalautakunnan taholta huomautettiin, että lain mukaan ei virkasuhdetta saa asevelvollisuuden suorituksen takia katkaista. Virkasäännön mukaan tilapäisellä viranhaltijalla on oikeus sairausajan palkkaan samalla tavoin kuin vakinaisella viranhaltijalla, mikäli tp. viranhaltija on yhtäjaksoisesti ja välittömästi ennen sairausloma-aikaa ollut kaupungin palveluksessa vähintään 6 kk. Palveluksella tarkoitetaan tässä sekä varsinaista työssäoloa että myöskin palkallista samoin kuin palkatontakin sairausloma-aikaa. Koska asevelvollisuuslain mukaan virkasuhdetta ei saa katkaista asevelvollisuuden suorittamisen takia, on ilmeisesti myöskin tästä syystä aiheutunutta virantoimituksesta poissaoloa pidettävä samanarvoisena palkattoman sairausloman kanssa. Näin ollen liikennelaitokselle päätettiin ilmoittaa, että ko. rahastaja oli oikeutettu sairausloma-ajan palkkaetuihin samalla tavoin kuin vakainainen viranhaltija (26. 11. 2 922 §).

Palkkauksen suorittaminen osapäiväisen sairausloman ajalta. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa verovirastolle, että viraston tp. toimistopäällikölle oli hyväksytyn lääkärin todistuksen mukaan myönnettävä kahden tunnin ruoka-aika. Kun viranhaltijalla oli oikeus puolen tunnin ruoka-aikaan työajan ollessa $6\frac{1}{2}$ t päivässä, oli ko. viranhaltija siis sairauslomalla $1\frac{1}{2}$ t päivää kohden. Näin ollen hän sai päivittäisestä $6\frac{1}{2}$ t työajasta viideltä työssäolotunnilta täyden peruspalkan tuntimäärän mukaan laskettuna ja $1\frac{1}{2}$ sairauslomatunnilta virkasäännön sairausloma-aikaa koskevien määräysten mukaisen

palkan. Lisäksi oli mainittu tp. toimistopäällikkö oikeutettu samaan ikälisänsä vähentämättömänä. Edellä tarkoitettun sairausloma-ajan palkkaa laskettaessa vastasi kukin päivä sairauslomatuntien määrästä riippumatta yhtä sairauslomapäivää (29. 10. 2 666 §).

Siivoojan sairauslomanaikaisten töiden hoito. Lastensuojeluvirasto oli tehnyt esityksen määrärahan myöntämisestä siivoojan sairauden aikana hänen töitään hoitaneen Töölön siivoustoimiston laskun maksamista varten. Palkkalautakunta päätti hylätä esityksen sekä ilmoittaa ko. virastolle, ettei palkkalautakunnan käytössä olevalta tililtä Viranhaltijain sairauslomasijaiset voitu myöntää määrärahaa, koska kyseessä ei ollut henkilökohtainen sijaisuus. Virastoa päätettiin samalla kehottaa vastedes kääntymään työnvälitystoimiston puoleen sijaisia tarvittaessa ja mikäli ei tätä kautta olisi sijaisia saatavissa, kaupungin siivoustöiden tarkkailijan puoleen (2. 4. 907 §).

Sairauslomasijaisuusajan korvaus. Kaupunginhallitukselle päätettiin puoltaa raastuvanoikeuden siviilinotaarille maksettavaksi 28 000 mk:n suuruinen korvaus kuukauden ajalta, jolloin hän oli hoitanut ylimääräisen siviilinotaarin tehtäviä tämän sairausloman aikana (26. 3. 817 §).

Virkavapautta täysin palkkaeduin myönnettiin 219 tapauksessa. Eräissä tapauksissa anomukset hylättiin (3. 9. 2 172, 2 173 §) tai myönnettiin osapalkkaisina. Joissakin tapauksissa palkkaetujen myöntämisestä annettiin lausunto kaupunginhallitukselle, esim. milloin oli kyseessä työntekijän osallistuminen ulkomaille järjestettävälle kurssille (20. 8. 2 022 §).

Perustellessaan eräiden ulkomaisiin kursseihin tai kongresseihin osallistuvien viranhaltijain palkallisten loma-anomusten hylkäämistä palkkalautakunta kiinnitti huomiota siihen, että oli hyvin kyseenalaista, oliko kaupungilla minkäänlaista hyötyä ko. osallistumisesta. Sen vuoksi huomautettiin siitä, että olisi syytä rajoittaa palkkaetujen myöntämistä ko. kurssien ym. ajalta, koska näistä aiheutui kaupungille melkoisia lisäkustannuksia ilman vastaavaa hyötyä. Lisäksi todettiin, että ko. matkat useimmissa tapauksissa muodostuvat virkistysmatkoiksi, joihin ao. henkilö hyvin voi käyttää vuosilomaansa. Ainoastaan sellaisissa tapauksissa, jolloin oli kysymys todellisesta edustustehtävästä, pidettiin palkkaetujen myöntämistä suotavana.

Palkkatonta virkavapautta myönnettiin 120 tapauksessa. Eräitä anomuksia hylättiin, esim. kieliopintojen harjoittamista varten esitetty loma-anomus (12. 11. 2 753 §); eräissä tapauksessa palkattomana myönnetty virkavapaus peruutettiin anojan sairastumisen vuoksi (2. 4. 884 §).

Yleisohjeiden antaminen eräiden virkavapaustapauksien palkanmaksun varalta. Teknillinen johtaja oli 26. 10. pyytänyt palkkalautakuntaa tekemään kaupunginhallitukselle ehdotuksen yleisohjeiksi palkkaetujen myöntämisestä viranhaltijoille ja työntekijöille sellaisen virkavapauden tai loman ajalta, joka heille oli myönnetty osallistumista varten erilaisten järjestöjen edustajina konferensseihin, kokouksiin ym. Määräysten puuttuessa oli katsottu palkkaetujen myöntämisen työntekijöille kuuluvan kaupunginhallituksen toimivaltaan, kun sen sijaan palkkalautakunta oli myöntänyt palkkaedut virkavapauden ajalta viranhaltijoille. Yleensä ei kummassakaan ryhmässä voitu antaa tarkkoja ohjeita siitä, milloin palkkaedut oli myönnettävä, vaan kukin anomus ratkaistiin erikseen harkinnan perusteella. Kuitenkin esiintyi usein samanlaisia anomusperusteita, esim. kokouksiin, konferensseihin yms. osallistuminen. Tällöin katsottiin, että palkan maksamisen ehtona ko. tilaisuuksiin osallistumisen ajalta tuli olla, että kaupunki hyötyi asianomaisen osanotosta siinä mielessä, että virka- tai työtehtävien suoritukselle oli hyötyä tästä, mikä saattoi tapahtua vain, jos pääosa kokouksen ohjelmasta oli sellaista, mikä hyödytti viranhoidtoa tai työn suoritusta. Palkkalautakunta päätti asettaa kysymystä valmistelemaan komitean, johon kuuluivat vs. toim. pääll. Kankkunen, varapuh.joht. Procopé sekä jäsen Friberg (3. 12. 2 989 §).

Jaosto neuvotteli alustavasti lautakunnan sen valmisteltavaksi antamasta kysymyksestä yleisohjeiden antamiseksi palkkaetujen myöntämisestä virkavapauden ajalta ja päätti antaa esittelijän tehtäväksi laatia kirjallinen selvitys siitä, miten palkkaetuja oli aikaisemmin vastaavanlaisissa tapauksissa myönnetty (17. 12. 3 123 §).

Jaoston sihteerin laatima kirjallinen selvitys esiteltiin jaostolle ja keskustelun jälkeen annettiin hänelle tehtäväksi laatia luonnos määräyksiksi palkkaetujen myöntämisestä viranhaltijoille ja työntekijöille eräissä virkavapaus- ja lomatapauksissa (27. 12. 3 225 §).

Marian sairaalan eräät sairaanhoitajat olivat anoneet palkallista virkavapautta jatko-opintoja varten Sairaanhoitajien Jatko-opistossa. Sairaalalautakunta oli puoltanut ano-

musta, koska asianomaiset ko. opintojen avulla saisivat lisää ammattipätevyyttä. Kaupungin palveluksessa yli 5 vuotta olleelle hoitajalle ehdotettiin myönnettäväksi 50 % palkkaeduista virkavapauden ajalta sekä muille anojille 25 % palkkaeduista. Palkkalautakunnan taholta huomautettiin, että vastaavanlaisten anomusten oltua aikaisemmin palkkalautakunnan käsiteltävinä, oli päädytty siihen käsitykseen, että ko. jatkokurssien pidentynyt 9 kk kestäviksi ei kaupunki voinut suorittaa enää muuta kuin 25 % kokonaispalkkauksesta kursseihin osallistuville. Edelleen katsottiin, että ennenkuin palkkaetujen myöntäminen saattoi tulla kysymykseen, asianomaisen oli tullut olla kaupungin palveluksessa vähintään kaksi vuotta ennen kurssin alkamista. Myöskin nyt ko. tapauksessa palkkalautakunta päätti myöntää anotut virkavapaudet oikeuksin 25 %:n mukaisiin palkkaetuihin sillä ehdolla, että asianomaiset pysyvät kaupungin palveluksessa viisi vuotta virkavapauden päättymisen jälkeen tai sitä ennen omasta aloitteestaan erotessaan suorittavat takaisin virkavapauden ajalta saamansa palkkaedut (23. 7. 1 897 \$).

Teurastamon käyttöpäällikön palkkaedut viransijaisuusajalta. Teurastamon 29. palkkaluokan käyttöinsinööriin virkaan oli 22. 2. 1957 valittu henkilö, joka kieltäytyi sitä vastaanottamasta. Tämän vuoksi määrättiin virkaa hoitamaan ent. käyttöpäällikkö, joka oli ilmoittanut suostuvansa siihen vain sillä ehdolla, että hän 1. 1. 1957 lähtien saisi palkkaetuinaan eläkkeensä lisäksi käyttöinsinööriin viran loppupalkan ja nauttimansa eläkkeen välisen erotuksen. Ko. käyttöpäällikkö oli kirjelmällään 1. 10. 1956 pyytänyt eroa 1. 1. 1957 lukien virastaan anoen samalla eläkettä. Teurastamolautakunta päätti myöntää anojalle eron 19. 10. 1956 sekä osoitti hänet tekemään eläkeanomuksen palkkalautakunnalle. Samalla kaupunginhallitukselle esitettiin, että 27. palkkaluokan käyttöpäällikön virka muutettaisiin 29. palkkaluokan käyttöinsinööriin viraksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi tämän esityksen 19. 12. 1956. Palkkalautakunta ei vahvistanut em. teurastamon toimitusjohtajan ja lautakunnan hyväksymää palkkavaatimusta, vaan määräsi ko. käyttöpäällikön sijaisuuspalkaksi eläkkeen lisäksi hänen ent. virastaan maksetun palkan ja eläkkeensä välisen erotuksen. 22. 2. teurastamolautakunta päätti määrätä anojan edelleen hoitamaan käyttöinsinööriin virkaa ja esittää samalla palkkalautakunnalle, että tämän viran mukaisesti lasketut palkkaedut eläkkeen lisäksi maksettaisiin ao. sijaiselle 1. 1. 1957 lähtien siihen saakka, kunnes käyttöinsinööriin virkaan valittava voi ryhtyä sitä hoitamaan. Tämä päätös oli kuitenkin harhauttava sikäli, että mitään anojaa koskevaa eläkepäätöstä ei vielä ollut tehty. 29. 3. valittiin mainittuun käyttöinsinööriin virkaan diplomi-insinööri, joka ryhtyi hoitamaan virkaansa vasta 8. 5. 1957. Teurastamon kanslia oli useaan kertaan pyytänyt ent. käyttöpäällikköä antamaan eläkeanomuksensa, mutta hän teki tämän vasta kesäkuussa 1957. Vaikka ko. käyttöpäällikkö oli epäpätevä käyttöinsinööriin virkaan, pidettiin kuitenkin kohtuullisena, että hän sai palkkaedut hoitamansa viran mukaisesti, joten palkkalautakunta päätti, muuttaen 12. 2. tekemänsä päätöstä, puoltaa asianomaiselle maksettavaksi käyttöinsinööriin viran loppupalkan ja eläkkeen välisen erotuksen (12. 2. 431 \$, 20. 8. 2 023 \$, 3. 9. 2 186 \$).

Palkallisen virkavapauden saamista toisen kunnan luottamustehtävän hoitamista varten koskeva anomus. Palkkalautakunta päätti hylätä tilastotoimiston aktuaarin anomuksen palkallisen virkavapauden saamisesta Keravan kauppalan kiinteän- ja irtaimen omaisuuden tarkastustehtävien suorittamista varten (21. 5. 1 337 \$).

Viransijaisuuspalkkioita muun syyn kuin sairauden takia myönnettiin kertomusvuonna ao. määrärahasta seuraavasti:

	Mk		Mk
Tilastotoimisto	10 655	Nikkilän sairaala	109 010
Rahatoimisto	24 710	Malmin sairaala	56 320
Syyttäjistö	35 155	Sairaanhoitajatarkoulu	19 250
Äitiys- ja lastenneuvolat	955 640	Lastensuojelulautakunta	61 675
Marian sairaala	1 283 010	Lastenhuoltolaitokset	44 590
Auroran sairaala	886 180	Urheilu- ja retkeilylautakunta.....	53 095
Kivelän sairaala	323 990	Kähertäjäkoulu	5 440
		Musiikkilautakunta	111 305

Hautausavustuksia myönnettiin 193 kuolinpesälle yhteensä 8 293 140 mk.

Takautuvan palkankorotuksen maksaminen kuolinpesälle. Maistraatin taholta oli ilmoitettu, että oikeusministeriö oli 11. 7. 1956 korottanut kunnallispormestarin viran

palkan 32:sta 33. palkkaluokkaan 1. 1. 1955 alkaen. Oikeusneuvosmies, joka oli kuollut 10. 7. 1956, oli hoitanut kunnallispormestarin virkaa 1. 1. — 31. 12. 1955 välisen ajan ja nostanut ainoastaan 32. palkkaluokan mukaisen palkan tältä ajalta, joten hänen kuolinpesänsä oli oikeutettu saamaan ko. palkkaluokkien välisen eron yhdeltä vuodelta eli 67 200 mk. Korkeimman oikeuden maistraatin kokoonpanosta ja toiminnasta antaman päätöksen 6 §:n mukaan maistraatin jäsenet ja sen muut viranhaltijat ovat kaupungin virkasäännön alaisia. Tämän 33 §:n mukaan viranhaltija, joka on määrätty hoitamaan yksinomaan muuta korkeampaa virkaa kuin omaansa muutoin kuin vuosiloman aikana, saa peruspalkan ja ikälisät hoitamansa viran mukaan. Näiden määräysten perusteella ko. oikeusneuvosmies oli ollut oikeutettu hoitaessaan kunnallispormestarin virkaa sanotun viran mukaisiin palkkaetuihin. Joskin oikeusministeriön em. päätös annettiin vasta ao. viranhaltijan kuoleman jälkeen, ei tämä voinut vaikuttaa hänen kuolinpesänsä oikeuteen. Näin ollen palkkalautakunta päätti puoltaa maistraatin esitystä (26. 3. 804 §).

Ikälisät. Palkkalautakunta myönsi viranhaltijoille kertomusvuoden aikana useita tuhansia ikälisiä. Kaupunginhallitukselle annettiin 130 lausuntoa ikälisen myöntämistä koskevista asioista. Sen jälkeen kun kaupunginhallitus oli oikeuttanut eräät viranhaltijat lukemaan hyväkseen muualla palveltuja aikoja, palkkalautakunta merkitsi päätökset tiedoksi ja myönsi ao. ikälisät. Lisäksi annettiin kansakoulujen tarkastajille lausuntoja ikälisien myöntämisestä kansakoulunopettajille.

Suomen Punaisen Ristin sairaalan kanssa tehdyn sopimuksen tarkistaminen. V. 1942 ko. sairaalan ja kaupungin välillä tehdyn sopimuksen ikälisen maksamista koskeva määräys edellytti, että ao. osaston- tai sairaanhoitaja oli toiminut nimenomaan kaupungille nimetyllä osastolla. Vaadittujen todistusten anto oli kuitenkin laajennettu käsittämään sellaisiakin hoitohenkilökuntaan kuuluvia, jotka eivät olleet koko aikaa palvelleet nimetyllä kaupungin osastolla. Sairaalassa ei enää ollutkaan tällaista osastoa, mutta siitä huolimatta jokainen sen hoitohenkilökuntaan kuulunut sai todistuksen, joka osoitti asianomaisen palvelleen Helsingin kaupungin osastolla. Koska kuitenkin oli kysymyksessä virkasäännön ulkopuolella oleva erityinen sopimus, olisi sitä yleisten oikeudellisten periaatteiden mukaisesti tulkittava ahtaasti. Tällainen sopimuksen muoto olisi vaarallinen ennakkotapaus, mikä ilmeni mm. siinä, että vastaavia esityksiä oli jo tehty eräiden muiden sairaaloiden tai hoitolaitosten taholta vetoamalla siihen, että 4/5 potilaista oli helsinkiläisiä sekä viittaamalla kaupungin ja Suomen Punaisen Ristin väliseen sopimukseen. Näin ollen palkkalautakunta päätti kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossaan esittää, että v. 1942 tehtyä sopimusta olisi ryhdyttävä välittömästi tarkistamaan, koska ko. sopimuksen eräitä kohtia oli sairaalan taholta rikottu ja koska sopimuksen sisältöä oli sen poikkeuksellisen luonteen vuoksi pakosta tulkittava ahtaasti, mistä aiheutui vaikeuksia mm. ikälisäkysymyksissä (5. 3. 615 §).

Palkkalautakunnan lausunnon johdosta sairaalalautakunta oli antanut uuden lausunnon, jossa todettiin, että ko. sopimuksen mainitun kohdan muuttamiseen ei ollut aihetta, koska lausunnossa mainittuun epäkohtaan voitiin saada parannus sairaalan sisäisillä toimenpiteillä. Kun uusi neurokirurginen osasto valmistuisi, olisi sairaalalla mahdollisuus muodostaa puhtaasti helsinkiläisistä potilaista kokoonpantu osasto, mihin toistaiseksi ei ollut ollut mahdollisuuksia. Mikäli tällaiseen järjestelyyn olisi ryhdytty aikaisemmin, ei olisi voitu välttää ns. tyhjäkäyntejä, jolloin kaupunki olisi joutunut maksamaan korvauksen myös niiltä päiviltä, jolloin sen potilaspaidat olivat käyttämättöminä. Lisäksi kiinnitettiin huomiota siihen, että siirtyminen ko. sairaalasta kaupungin palvelukseen oli ollut vähäistä, niinpä esim. v. 1956 vain kuusi hoitohenkilökuntaan kuuluvaa oli siirtynyt kaupungin palvelukseen. Sopimukseen sisältyvän ikälisäoikeutta koskevan säännöksen soveltaminen oli herättänyt tyytymättömyyttä palkkalautakunnan taholla lähinnä sen johdosta, että sairaalan viranhaltijain palvelustodistuksissa ei ollut tehty eroa sen suhteen oliko palvelus tapahtunut yleisillä vai yksityisillä osastoilla, mutta tässä suhteessa oli sairaala ilmoittanut vast'edes tekevänsä selvät merkinnät siitä, minkä osan ajasta asianomainen oli palvellut yksityisillä osastoilla, jolloin tätä aikaa ei enää voitaisi ottaa huomioon ikälisiä laskettaessa. Sairaalalautakunta katsoi näin ollen, ettei ollut enää aiheellista ryhtyä muuttamaan sopimuksen ikälisäoikeutta koskevaa kohtaa. Palkkalautakunta totesi, että sen esittämä vaatimus ikälisäkohdan tarkistamisesta oli tullut täten pääosiltaan toteutetuksi, joten asian ei enää katsottu antavan aihetta toimenpiteisiin (14. 5. 1 238 §).

Eläkkeitä myönnettiin kertomusvuoden aikana 399. Eläkkeitä oikaistiin tai korjattiin 47 tapauksessa. Kaupunginhallitukselle annettiin 17 lausuntoa eläkkeiden myöntämistä koskevissa asioissa. Leskieläkkeitä myönnettiin 103 ja kasvatusapua alaikäisille lapsille 15 tapauksessa. Ylimääräisen lisäeläkkeen myöntämisestä leskelle annettiin lausunto kaupunginhallitukselle (12. 2. 405 §). Korkeimman hallinto-oikeuden päätös eläkettä koskevassa valitusasiassa merkittiin tiedoksi (12. 2. 407 §).

Eläkkeiden tarkistaminen. Palkkalautakunta päätti vahvistaa eläkeluettelosta ilmenevät eläkkeet suoritettun tarkistuslaskennan mukaisesti 1. 1. 1957 alkaen sekä päätti samalla, että työntekijäin eläkkeet, työntekijäin leskieläke- ja kasvatusapusäännön mukaiset leskieläkkeet ja kasvatusavut sekä ylimääräiset eläkkeet ja palkkaluokittelun alapuolella olevat eläkkeet korotetaan 1. 1. 1957 lukien 5.5 % siten, että sanottu korotus lasketaan voimassaolleisiin eläkemääriin, joihin sisältyi 15 %:n indeksikorotus (2. 4. 890 §, 16. 4. 1 034 §, 21. 5. 1 318, 1 352 §, 23. 7. 1 883 §).

Mielisairaanhoitajain liitto oli esittänyt, että mielisairaanhoitajien eläkeikäraja koskevassa asiassa ryhdyttäisiin käymään neuvotteluja. Palkkalautakunta suostui neuvottelupyyntöön (12. 2. 439 §). Käydyissä neuvotteluissa oli käynyt ilmi, että liitto neuvottelupyynnöllään tarkoitti lähinnä mielisairaanhoitajien eläkeiän laskemistapaa sellaisissa tapauksissa, jolloin ao. viranhaltijoilla oli eläkesäännön mukaan oikeus laskea eläkeikäseen maanpuolustustehtävissä ja muiden kuntien palveluksessa suorittamansa palvelusajat. Viimeksimainituilla tarkoitettiin pääasiassa luovutetun alueen kunnissa suoritettua palvelusta. Liiton puolesta huomautettiin, että palkkalautakunnassa käytännössä oleva tapa, jonka mukaan maanpuolustuspalvelus luetaan viranhaltijalle hyväksi eläkesäännön yleismääräyksen mukaan 63 ikävuoden ja 30 palvelusvuoden nojalla laskettuna, on mielisairaanhoitajille, jotka kuuluvat eläkesäännön alimpaan eläkeikäryhmään, sangen kohtuuton. Palkkalautakunnan taholta huomautettiin, että maanpuolustuspalvelus luetaan kaikille viranhaltijoille eläkesäännön 5 §:n 2 mom:ssa olevan yleismääräyksen mukaisena palveluksena ja muunnetaan sen jälkeen siten kuin ao. eläkkeensaaajan eläkeikäryhmä edellyttää. Joskin tämä on erikoisen epäedullinen mielisairaanhoitajille, ei säännöstä voida heihin nähden ryhtyä muuttamaan, koska se yhtä suurella syyllä tulisi aiheuttamaan samanlaisia vaatimuksia monien muiden viranhaltijaryhmien puolelta. Muissa kunnissa suoritettu palvelus otetaan niin mielisairaanhoitajiin kuin muihinkin alempiin eläkeikäryhmiin nähden huomioon sellaisena erikoispalveluksena kuin heitä koskevat poikkeukselliset eläkeikämääräykset edellyttävät, kuitenkin sillä ehdolla että eläkkeenhakija oli ollut ko. kunnissa palvellessaan vastaavien poikkeusmääräysten alainen ja että palkkalautakunnalle voitiin luotettavasti selvittää sanottujen poikkeusmääräysten sisältö. Luovutetun alueen kuntien eläkesääntöjä ei kuitenkaan läheskään kaikissa tapauksissa ollut saatu käytettäväiksi. Tällöin oli ollut pakko soveltaa kaupungin eläkesäännön yleismääräyksiä. Liiton taholta oli myöskin tiedusteltu, millä tavoin vaikutti eläkeikään se, että mielisairaanhoitaja toimi ylempään eläkeikäryhmään kuuluvan viranhaltijan vuosilomasijaisena. Tähän nähden huomautettiin, että kun viranhaltijalle ei mahdollisen ylityökorvauksen lisäksi suoriteta eri palkkiota milloin hän vuosiloman aikana samassa laitoksessa hoitaa toisen virkaa, on katsottava, ettei vuosilomasijaisuus yleensä myöskään vaikuta sijaisen eläkeikään. Neuvottelujen loppuvaiheessa kaupungin neuvottelija ilmoitti liiton edustajille, ettei kaupungin taholta katsottu olevan aihetta tehdä esitystä eläkesäännön muuttamiseksi mielisairaanhoitajien eläkeikää koskevalta osalta, mutta että liitolle varattaisiin tilaisuus saattaa asia tulkintakysymyksenä käsiteltäväksi jonkin sellaisen konkreettisen tapauksen yhteydessä, jolloin eläkkeensaaaja katsoi kärsineensä vahinkoa vallitsevien eläkeiän laskemismenetelmien johdosta. Neuvottelutulos päätettiin merkitä tiedoksi ja todeta Mielisairaanhoitajain liiton saaneen tiedon neuvottelutuloksesta (26. 3. 811 §).

Eläkkeellä olevien viranhaltijain palkkaedut viransijaisuusajalta. Palkkalautakunta päätti oikeuttaa terveydenhuoltolääkärin maksamaan eläkkeellä olevalle terveyssisarelle siltä ajalta, minkä tämä toimi järjestelytehtävissä, 175 mk:n tuntipalkan sekä siltä ajalta, jolloin hän toimi ylimääräisenä apuna neuvoloiden vastaanotolla, 230 mk:n tuntipalkan kaupungilta nostamansa eläkkeen lisäksi (12. 2. 430 §).

Raastuvanoikeuden yleisjaosto oli tiedustellut viransijaisuuspalkkion suuruutta eläkkeellä olevan viranhaltijan hoitaessa kaupunginpalvelijan vuosiloman aikana tämän sijaisuutta. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa raastuvanoikeudelle, että ko. henkilölle saatiin

suorittaa 11. 6. — 4. 9. väliseltä ajalta 15 000 mk kuukaudessa hänen eläkkeensä lisäksi (14. 5. 1 252 §).

Yleensä eläkkeellä olevien hoitaessa viransijaisuuksia heille maksettiin hoitamansa viran loppupalkan ja eläkkeensä välinen erotus (14. 5. 1 255 §, 11. 6. 1 528 §, 20. 8. 2 023 §, 27. 8. 2 136 §§, 17. 12. 3 071 §).

Lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle, paitsi edellä eri yhteyksissä selostettuja, useista asioista joista mainittakoon seuraavat:

sukellusrahan suorittaminen sammakkomiestehtävissä toimiville palolaitoksen viranhaltijoille (22. 1. 219 §);

eräiden kansakoulunopettajien anomus takautuvan palkankorotuksen maksamisesta luontoisetukorvausten osalta (29. 1. 291 — 293 §);

tarkkailuluokkien opettajien opetusvelvollisuuteen kuuluvan tuntimäärän määrääminen (12. 2. 429 §);

uimaopetuksesta maksettavan tuntipalkkion määrääminen jatkokoulun ylituntipalkkion mukaiseksi 1. 4. lukien (5. 3. 611 §);

Koskelan sairaskodin ja Kustaankartanon vanhainkodin röntgenlääkäriin palkkion määrääminen käyntikertojen lukumäärästä riippumatta (19. 3. 744 §);

konsultaatiopalkkion maksaminen kunnalliskodissa myöskin muille spesialisteille samansuuruisena kuin lääkäreille ja erikoislääkäreille (26. 2. 531 §);

erikoispalkkion maksaminen jatkokoulun metalli- ja luonnonopillisten linjojen työpajojen koneiden ja työkalujen hoidosta (5. 3. 614 §, 9. 4. 974 §);

palolaitoksen päällystön sunnuntaityökorvauksen vahvistaminen (7. 5. 1 179 §, 21. 5. 1 344 §);

tiedotuspäällikön viran perustaminen ja palkkaluokan määrääminen (7. 5. 1 181 §);

väestönsuojelutoimiston uudelleenjärjestely (14. 5. 1 239 §, 21. 5. 1 323 §, 31. 5. 1 396 §);

rahoitustoimiston apulaisosastopäällikön oikeus ylityökorvaukseen (14. 5. 1 248 §);

Kulosaaren kartanon talonmiesvahtimestarin työsuhteen jatkuminen (14. 5. 1 251 §);

kunnalliskodin esitys obdusentille tilapäistapauksissa maksettavasta palkkiosta (31. 5. 1 406 §);

suomenkielisten kansakoulujen kuraattorinviran hoitaminen kokeilumielessä sivutoimena (11. 6. 1 530 §);

ent. pesuapulaisen osittainen vapauttaminen liikaa suoritettua eläkkeen takaisinmaksamisesta (18. 6. 1 590 §);

apulastentarha Aulan johtajan palkkion määrääminen samoilla perusteilla kuin lastentarhoissa (18. 6. 1 603 §);

pukuompeluluokan perustaminen valmistavaan tyttöjen ammattikouluun (23. 7. 1 900 §);

esitys palokersantin tehtäviin komennetuille palokorpraaleille maksettavan palkan järjestämisestä virkasäännön mukaisesti (23. 7. 1 904 §);

sairaala-autakunnan esitys sairaanhoito-oppilaiden käyttämisestä sairaanhoitajien vuosilomasijaisina (23. 7. 1 906 §);

lääkitysvuorokorvausten järjestämisestä Marian sairaalaan (23. 7. 1 907 §);

kunnallishallinnollisen ratkaisuvallan siirtämistä käsitelleen komitean I mietintö (20. 8. 2 011 §);

ulosottoviraston johtosääntökomitean mietintö (20. 8. 2 044 §, 27. 8. 2 099 §);

henkilökohtaisen palkanlisan suorittaminen liikennelaitoksen apulaisvarastonhoitajalle tämän hoitaessa varastonhoitajan tehtäviä (27. 8. 2 130 §);

kansakoulunopettajan valitus myönnetyn äitiysloman ajankohtaa koskevasta päätöksestä (3. 9. 2 157 §);

huoltotarkastajan anomus sairausloman toteamisesta virantoimituksesta aiheutuneeksi (3. 9. 2 162 §);

Nikkilän sairaalan röntgenlääkäriin ja patologin tehtävistä suoritettavista palkkiot ja matkakorvaukset (17. 9. 2 263 §); kansakoulujen talonmieslämmittäjän anomus vapautuksen saamiseksi ennalikaisesti maksetun ikälisan takaisinmaksuvelvollisuudesta (17. 9. 2 265 §); henkilökohtaisen palkanlisan maksaminen kaupunginorkesterissa palveleville muusikoille (17. 9. 2 290 §);

sairaanhoitajakoulun oppilaiden anomus palkan saamisesta siltä ajalta, jolla heidän koulutuksensa ylittää valtion sairaanhoitokoulujen uuden koulutusajan (8. 10. 2 399 §);
konttoritöiden koneellistamisen aiheuttamat vaatimukset henkilökuntaan nähden ja konekirjanpitolisän maksaminen (8. 10. 2 439 §);

teollisuuslaitosten 3 vikapäivystäjän vuokranmaksuperusteiden määrääminen (22. 10. 2 585 §);

oikeusapulautakunnan ja oikeusaputoimiston johtosäännön hyväksyminen ja eräiden virkojen järjestely (22. 10. 2 592 §);

sähkölaitoksen voimalaitostoimiston 28. palkkaluokan kemisti-insinöörin viran muuttaminen 31. palkkaluokan kemistin viraksi edellyttäen myös pätevyysvaatimusten muuttamista (29. 10. 2 665 §);

puhelimien hankkiminen Nikkilän sairaalan perhehoidon ylihoitajalle ja autonkuljettajalle (22. 10. 2 587 §);

luvan anominen työneuvostolta rakennusviraston työntekijäin lepoajan lyhentämiseksi pimeänä vuodenaikana (12. 11. 2 774 §);

70 000 mk:n korvauksen maksaminen rahatoimiston osastopäällikölle tilinpäätösaikana suoritetusta ylimääräisestä työstä (12. 11. 2 778 §);

palolaitoksen työnjohtajan virka-asunnon suurentaminen (19. 11. 2 839 §, 26. 11. 2 908 §);

kaasulaitoksen johtoportaan organisaation muuttaminen (12. 11. 2 774 §);

veneeristen tautien poliklinikan lääkärin eläkepäätöstä koskeva valitus (3. 12. 2 994 §).
